

15.10.2013

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA
ESITYSLISTA
15 - 2013

KOKOUSHUTSU

Kokousaika 15.10.2013 klo 16:15
Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Sosiaali- ja terveyslautakunta

15.10.2013

Asia	Sivu
VIRASTOPÄÄLLIKKÖ	
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano	2
3 Ilmoitusasiat	3
4 Selvitys lastensuojelun kehittämisestä	4
5 Esitys lastensuojelun ympärivuorokautisen perhekuntoutuksen paikkaluvun muutoksesta 1.11.2013 lukien	11
6 Pöydälle 01.10.2013 Vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun ja sosiaalihuoltolain mukaiseen kuljetustukeen liitetystä maksuttomasta HSL-matkakortista luopuminen	14
7 Pöydälle 01.10.2013 Palvelusetelitoiminnan vakinaistaminen vanhusten päivätoiminnan järjestämistapana 1.1.2014 alkaen	19
8 Pöydälle 01.10.2013 Palvelusetelitoiminnan vakinaistaminen alle 65-vuotiaiden sosiaalihuoltolain mukaisen palveluasumisen järjestämistapana 1.1.2014 alkaen	22
9 Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelitoiminnan vakinaistaminen 1.1.2014 alkaen	26
10 Sosiaali- ja terveyslautakunnan vuoden 2014 kevätkauden kokousajat ja pöytäkirjan nähtävänäpito	29
11 Esitys kaupunginhallitukselle Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminnan järjestämistä koskevan sopimuksen hyväksymisestä	31
12 Asunnottomien tuetun asumisen ja päihdehuollon asumispalvelujen hankinta	34
13 Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen hankinta	41
14 Esitys kaupunginhallitukselle sosiaali- ja terveysvirastolle osoitettujen lahjoitusten ja testamenttien vastaanottamisessa noudatettavien	49

15.10.2013

rajojen vahvistamisesta

15	Eräiden lahjoitusrahastojen voittovarojen jakaminen vuonna 2013	51
16	Tekstipuhelimien ja kommunikoinnissa käytettävien tietokonelaitteiden myöntäminen vammaispalvelulain nojalla 1.1.2014 alkaen	52
17	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle omaishoitajia koskevaan toivomusponteen	55
18	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle muistisairaiden tukemista koskevasta toivomusponnosta	57
19	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Oranssi ry:n yhteisöille tarkoitettua sosiaalista luottoa koskevasta lainahakemuksesta	59
20	Oikaisuvaatimus virastopäällikön päätöksestä Toimiva Koti palvelun ja näyttelytoiminnan päättymisestä 31.12.2013	61
24	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen	65
25	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen	69

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalautakunta päättäne toteta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla sosiaali- ja terveystalautakunta päättäne valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsen Anna Vuorjoen ja jäsen Rene Hurstin sekä varatarkastajiksi jäsenet Markku Vuorisen ja Seija Muurisen.

Esittelijä

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

2

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

3

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Esittelijä

Sosiaali- ja terveyslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset ja muut tiedotusluonteiset asiat (asiakirjat ovat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa):

Kvsto 25.9.2013 § 295 Sosiaali- ja terveyslautakunnan toisen jaoston jäsenen valinta

Kvsto 25.9.2013 § 301 Lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seuranta

Khs 23.9.2013 § 1026 Lausunto toimiva lastensuojelu -selvitysryhmän raportista ja lastensuojelun laatusuositusluonnoksesta

Khs 30.9.2013 § 1040 Alueellisen osallistumisen kokeilun eteneminen

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Joni Komulainen, lakimies, puhelin: 310 69068
joni.komulainen(a)hel.fi

4

Selvitys lastensuojelun kehittämisestä

HEL 2013-012401 T 05 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen lastensuojelun kehittämisestä.

Esittelijä

Lastensuojelun johtaja Sisko Lounatvuori on kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana tätä asiaa käsiteltäessä.

Lastensuojelussa strategisena tavoitteena on kehittää palvelurakennetta avohuoltopainotteiseksi ja siirtää painopistettä kohti kotiin vietäviä, lapsen omassa toimintaympäristössä toteutettavia palveluja. Avohuollolla tarkoitetaan lastensuojelulain (417/2007) mukaan tukitoimia, joihin on ryhdyttävä, jos kasvuolot vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai jos lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään. Sijaishuollolla tarkoitetaan lasten tai nuoren hoidon ja kasvatuksen järjestämistä oman kodin ulkopuolella. Huostaanotto ja sijaishuollon järjestäminen ovat viimesijaisia palveluja.

Avohuollon vahvistamisen rinnalla perhehoito sijaishuollon järjestämisemuotona on keskeinen palvelurakennemuutoksen painopistealue. Vuoden 2012 alusta lukien perhehoito määriteltiin lainsäädännössä ensisijaiseksi sijaishuollon muodoksi. Sijaishuolto voidaan järjestää laitoshuoltana vain, jos sijaishuollon järjestäminen muulla tavoin ei ole lapsen edun mukaista, esimerkiksi jos lapsen hoidossa ja huollossa tulee eteen tilanteita, jotka edellyttävät lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden käyttöä. Lastensuojelulaki edellyttää myös, että lapsen sijoitustarvetta arvioitaessa selvitetään aina ensimmäiseksi sijoitusmahdollisuus lapsen läheisverkostoon.

Asiakkaan tarpeen arviointi ja asiakassuunnitelman laatiminen ovat palvelurakenteen keventämisessä kriittisiä toimintoja. Lastensuojelun arvioinnissa ja lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä on pilotoitu kevään ja kesän 2013 aikana arviointikriteerejä lapsen ja vanhemman tarpeiden arvioinnissa. Tavoitteena on kehittää yhteiset arviointikriteerit kaikkiin lastensuojelun asiakasprosessin vaiheisiin. Lastensuojelun palveluissa ollaan siirtymässä sosiaalityöntekijän läheteeseen perustuvaan keskitettyyn palveluun ohjaukseen. Näin varmistetaan palvelun oikea-aikainen ja tarvetta vastaava kohdentuminen.

Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa on lasten ja perheiden kanssa työskenneltäessä tärkeää. Yhteistyötä kehitetään niin ehkäisevissä palveluissa kuin korjaavissa palveluissa. Ehkäisevissä palveluissa keskeisiä yhteistyökumppaneita sosiaali- ja terveysvirastossa ovat neuvola- ja perhetyö, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ja perheiden erityispalvelut sekä muista kumppaneista varhaiskasvatusvirasto, opetusvirasto ja nuorisosiainkeskus sekä kolmas sektori. Sosiaali- ja terveystoimen yhdistyminen mahdollistaa lasten hyvinvointi- ja terveyspalveluiden hiomisen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Yhdeksi painopisteeksi on valittu vanhemmuuden tuen vahvistaminen ja palveluohjauksen parantaminen. Strategisesti tärkeä tekijä asiakastarpeiden kokonaisuuden kannalta ovat toimivat peruspalvelut. Tätä tavoitetta edistävät lastensuojelulain 12 § mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä terveydenhuoltolain velvoittama toimintaohjelma neuvolatoiminnalle, koulu- ja opiskeluterveydenhuollolle sekä lasten ja nuorten ehkäisevälle suun terveydenhuollolle. Keskiössä on lasten ja nuorten näkökulmasta saumattomat, poikkisektoriaaliset palvelukokonaisuudet. Huomiota kiinnitetään mm. sähköisten matalan kynnyksen palveluiden kehittämiseen sekä riskiryhmiin, kuten terveystarkastuksista poisjääneiden tilanteiden selvittämiseen sekä koulupudokasriskissä olevien kokonaisvaltaisen tuen parantamiseen.

Korjaavissa palveluissa painopistealueena on yhteistyö sekä lasten- ja nuorisopsykiatrian että aikuispsykiatrian ja päihdepalvelujen kanssa. Vuonna 2012 vanhempien päihde- tai mielenterveysongelmat olivat 19,1 %:ssa ensisijaisena syynä lastensuojeluilmoituksissa ja 26,9 %:ssa kiireellisissä sijoituksissa. Lastensuojeluperheiden psykiatrian ja päihdehuollon konsultaation ja hoitoonohjausmallien kehittäminen on aloitettu yhteistyössä terveys- ja päihdepalvelut -osaston kanssa. Monitoimijaista yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa jatketaan myös lastensuojelun asiantuntijaryhmässä. Syksyllä 2013 on käynnistetty yhteistyöelin, jossa johtotasolla tarkastellaan työ- ja menettelytapoja sekä ohjeistuksia viranomaisten välisen yhteistyön ja tiedonkulun varmistamiseksi.

Lastensuojelulain mukaan kaikilla lastensuojelun asiakkaana olevilla lapsilla tulee olla vastuusosiaalityöntekijä. Helsingissä lastensuojelun vastuusosiaalityö on jaettu seuraavasti: lastensuojelutarpeen arviointi (sisältää lastensuojeluilmoitusten käsittelyn ja lastensuojelutarpeen selvitykset), avohuollon sosiaalityö ja sijoituksen aikainen sosiaalityö. Tähän työnjakoon on päädytty viime vuosien kehittämistyön tuloksena ja viimeiset työnjaon ja rakenteiden muutokset tehtiin uuden sosiaali- ja terveysviraston aloittaessa 1.1.2013. Nykyisellä työnjaolla ja työn organisoinnilla taataan sekä osaaminen erityistä osaamista vaativassa lastensuojelutyössä että työn hallittavuus. Työnjaolla halutaan varmistaa lastensuojelutyön laatu kaikissa asiakasprosessin vaiheissa.

Työntekijän vaihtuessa asiakkuus vaihdetaan saattaen ja varmistetaan näin asiakkaan osallisuus ja oikea tiedonkulku.

Helsingissä lastensuojelun palveluja kehitetään kokonaisuutena, palvelurakennemuutoksen tavoitteiden suuntaisesti. Kehittämisen painopistealueet ovat:

- 1) avohuollon vahvistaminen
- 2) lasten ja nuorten kriisityön kehittäminen
- 3) perhehoidon vahvistaminen ja
- 4) vaativan laitoshuollon kehittäminen.

Avohuollon vahvistaminen

Helsingissä oli vuonna 2012 lastensuojelun asiakkaana (0-17-vuotiaat) yhteensä 9427 lasta. Lastensuojelun asiakkaiden määrä kasvoi 2,4 % edellisestä vuodesta. Asiakasmäärän kasvu oli pienin kaikista Kuusikko-kunnista, joissa asiakasmäärän kasvun keskiarvo oli 11,4 % edellisestä vuodesta. Avohuollon asiakkaana Helsingissä vuonna 2012 oli 8227 lasta (0-17-vuotiaat). Avohuollon asiakkuuksista vain osa on pitkäkestoisia. Avohuollon uusista asiakkaista suurimman osan asiakkuus (63 % vuonna 2012) päättyy lastensuojelutarpeen selvittämiseen ja asiakas ohjataan ja tulee autetuksi peruspalveluissa.

Lastensuojelussa on viimeisten vuosien aikana kehitetty palveluja, joiden avulla lasta ja perhettä voidaan kuntouttaa ja siten vähentää ja ehkäistä sijaishuollon tarvetta. Sijoitettuna olleiden lasten määrä on vähentynyt 2,0 % vuosien 2008–2012 aikana. Helsinki on ainoa Kuusikko-kunnista, jossa sijoitettuna olevien lasten määrä on vähentynyt kyseisellä aikavälillä. Lastensuojelun Kuusikko-kuntien vertailuraportti käsitellään sosiaali- ja terveyslautakunnassa 29.10.2013.

Avohuollossa kehittämisen painopisteenä on perhekuntoutus. Perhekuntoutuksella pyritään vahvistamaan vanhemman ja lapsen vuorovaikutusta, riittävän vanhemmuuden edellytyksiä sekä perheen arjessa selviytymistä. Perhekuntoutus tarkoittaa palvelukokonaisuutta, johon kuuluu kotiin vietävä lastensuojelun perhetyö, intensiivinen päivä kuntoutus sekä laitoshuollon perhekuntoutus. Painopisteen siirtäminen laitoshuollon perhekuntoutuksesta kohti lapsen ja perheen omassa toimintaympäristössä toteutuvaa kuntoutusta on käynnissä.

Kotiin vietävän lastensuojelun perhetyön tavoitteena on lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen, vanhemman ja perheen arjen hallinnan lisääminen sekä vanhemmuuden tukeminen. Perhetyö pohjautuu perheen kanssa yhdessä tehtävään kirjalliseen suunnitelmaan ja

arviointiin. Perhetyön kesto vaihtelee perheen tarpeiden mukaisesti, mutta useimmiten perhetyön kesto on 6 kk-12 kk ja tapaamisia on työskentelytavasta riippuen 1-3 kertaa viikossa, tarvittaessa myös iltaisin ja viikonloppuisin. Vuosittain perhetyön asiakkaana on noin 800 lasta ja heidän perheensä.

Intensiivistä päiväkuntoutusta järjestetään vauva- ja taaperoi-ikäisten lasten perheille vuorovaikutusyksikössä sekä kouluikäisille lapsille Naulakallion päiväosastolla. Vuorovaikutusyksikössä on 12 paikkaa vauvoille ja äideille. Vuorovaikutusyksikön perhekuntoutus on tarkoitettu vanhemmille, joilla on tarvetta erityisen intensiiviseen tukeen varhaisessa vuorovaikutuksessa lapsen kanssa. Tavoitteena on kiintymyssuhteen arviointi, tukeminen ja hoito. Naulakallion päiväosastolla on 10 paikkaa kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen. Päiväosastolla lapsi saa yksilöllistä tukea ja ohjausta pienessä ryhmässä sekä tukea koulunkäyntiin. Vanhempia tuetaan löytämään voimavaroja vanhemmuuteensa sekä heitä tuetaan kasvatustehtävässään.

Uutena intensiivisen perhekuntoutuksen palveluna on alkamassa Rastilan perhekuntoutus, jossa on neljä paikkaa kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen. Rastilan perhekuntoutukseen kuuluu hoitojatkumona tehostettu kotiin vietävä perhetyö, jolla tuetaan lapsen ja perheen arjessa selviytymistä. Tehostettua perhetyötä tarjotaan samanaikaisesti neljälle perheelle.

Päihdepalvelujen kanssa yhteistyössä kehitetty avoperhekuntoutus tarjoaa tukea perheille, joissa on päihdeongelma. Avoperhekuntoutuksessa on kahdeksan paikkaa. Kuntoutuksen aikana kehitetään perheen sisäisiä vuorovaikutussuhteita, tuetaan vanhemmuutta ja ylläpidetään lapsen näkökulmaa. Lapsille suunnitellaan heidän ikäänsä, kehitystasoaan ja tarpeitaan vastaavaa yksilö- ja vertaisryhmätoimintaa. Päihdeperheille tarkoitettua päivämuotoista perhekuntoutusta ostetaan myös Ensi- ja turvakotien liitolta.

Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa on tänä vuonna aloitettu yhteistyö HUS:n lastenpsykiatrian kanssa päivämuotoisen perhekuntoutuksen vahvistamiseksi.

Laitosmuotoista perhekuntoutusta järjestetään sekä omana toimintana että ostopalveluna. Omana toimintana järjestettävä laitosmuotoinen perhekuntoutus keskitetään suunnitelmallisesti Oulunkylän perhekuntoutuskeskukseen, jossa on kehitetty kahdeksan viikon intensiivinen laitosjakso, johon otetaan kerrallaan kuusi perhettä. Laitosjaksoa seuraa aina kotiin vietävä tehostettu perhetyö, jolla tuetaan perheen selviytymistä omassa toimintaympäristössä. Perheen

tarpeiden mukaan kotiin vietävä perhetyö voi tarvittaessa jatkaa työskentelyä ja perheen tukemista tehostetun perhetyön jälkeen.

Ryhmämuotoista kuntoutusta ja vertaisryhmätoimintaa tarjotaan tarpeen mukaan ympärivuorokautisen tai päivämuotoisen kuntoutuksen jatkoksi tai kuntoutusjaksoon sisältyen. Ryhmätoimintoihin voidaan ohjata myös perheitä, jotka eivät ole olleet aiemmin perhekuntoutuksen piirissä.

Lasten ja nuorten kriisityön kehittäminen

Lasten ja nuorten kiireelliset sijoitukset ovat olleet viime vuosina kasvussa. Kiireellisistä sijoituksista 56 % kohdistui 13–17 vuotiaisiin nuoriin vuonna 2012. Kasvua on ollut myös kiireellisten sijoitusten määrässä, eli samoja lapsia ja nuoria on sijoitettu kiireellisesti useamman kerran.

Lasten ja nuorten kriisityön kehittämisen tavoitteena on vähentää lasten sijoituksia kodin ulkopuolelle. Perhekuntoutuskokonaisuuden vahvistamisella (esim. päivämuotoisen perhekuntoutuksen lisääminen ja tehostetun perhetyön jaksot) pyritään ennaltaehkäisemään lasten ja perheiden tilanteen kriisiytymistä.

Nuorten kriisityötä tarjotaan kotiin vietävänä tehostettuna perhetyönä sijoitusta ehkäisevästi ja vastaanottolaitoksen arviointijakson jälkeen sekä kotiutumisen tueksi että lyhentämään laitoksessa tapahtuvaa arviointijakson kestoa. Tehostettua perhetyötä tarjotaan perheen tarpeiden mukaan myös iltaisin ja viikonloppuisin. Nuorten kriisityö muodostuu kokonaisuudesta, jossa on yhdistetty hallinnollisesti yhdeksi kokonaisuudeksi Nopean puuttumisen perhetyö, Pihkapuiston arviointi- ja vastaanottolaitoksen ja Tutkinta-aseman laitoksen avotyö. Nuorten kriisityössä asiakkaita on vuosittain noin 170 nuorta ja heidän perheensä.

Perhehoidon vahvistaminen

Sosiaali- ja terveystieteiden strategisena tavoitteena on perhehoidon vahvistaminen ja laajentaminen ensisijaisena sijaishuollon muotona. Vuonna 2012 perhehoitoon oli sijoitettuna 1198 lasta ja perhehoidon hoitovuorokausien osuus oli 50,6 % kaikista sijaishuollon hoitovuorokausista. Lasten- ja nuorisokotien tukemat ammatilliset perhekodit yhdistettiin 1.9.2013 alkaen perhehoidon ammatillisten perhekotien kanssa samaan hallinnolliseen kokonaisuuteen. Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa on perhehoidon kehittämissuunnitelma, joka valmistelee perhehoidon laajentamisen ja kehittämisen toimintasuunnitelman 30.11.2013 mennessä.

Vaativan laitoshuollon kehittäminen

Helsingissä oli vuonna 2012 sijoitettuna laitoksiin 1322 lasta, joista omissa laitoksissa oli sijoitettuna yhteensä 793 lasta ja nuorta sisältäen myös vastaanottolaitoksissa sijoitetut lapset ja nuoret. Lastenkoteihin oli sijoitettuna vuoden aikana 368 lasta.

Avohuollon vahvistaminen ja perhehoidon ensisijaisuus sijaishuollon järjestämismuotona tarkoittavat, että laitoksiin sijoitettavat lapset ovat aiempaa moniongelmaisempia ja vaativahoitoisempia. Laitoshuollon tarve vähenee, mutta laitosten pitää olla vahvemmin resursoituja ja pystyä laadullisesti vastaamaan muuttuneisiin asiakastarpeisiin aiempaa paremmin. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 18.6.2013 lasten sijaishuollon omien laitospaikkojen määrästä. Sosiaali- ja terveysviraston perhe- ja sosiaalipalvelujen osastopäällikkö päätti 12.8.2013 lastenkotien hallinnollisesta rakenteesta siten, että Helsingissä on 1.9.2013 lukien seitsemän omaa lastenkotia. Lastenkoteja on vahvistettu siirtämällä henkilöstöresursseja lakkautetuista laitoksista ja osastoista nykyisiin laitoksiin. Lastenkotien hoito- ja kasvatustyötä vahvistetaan myös hakemalla täyttölupa kaupungin johtajistolta laitosten psykologityön esimiestehtävään.

Syksyn 2013 aikana valmistellaan suunnitelma, miten rajoittamistoimenpiteitä mukaan lukien erityinen huolenpito ja päihdearviointi toteutetaan jokaisessa lastenkodissa sekä osaamisen kehittämissuunnitelma päihdearvioinnin toteuttamiseksi. Kuntouttavaa laitoshuoltoa tarvitsevien lasten hoidon vahvistamiseksi toteutetaan asiakastarveanalyysi, jonka pohjalta laaditaan suunnitelma lastenkotien asiakasprofileista. Laitosten vahvemmalla resursoinnilla ja hoito- ja kasvatustyön osaamisen vahvistamisella turvataan lapsen tarpeiden mukainen hoito ja kasvatusta omassa laitoshoidossa ja ehkäistään lapsen sijaishuoltopaikan vaihtumista sijoituksen aikana.

Asiaa on käsitelty sosiaali- ja terveysviraston henkilöstötoimikunnassa 14.10.2013. Henkilöstötoimikunnan mahdollisesti antama lausunto jaetaan tarvittaessa sähköpostitse lautakunnalle 14.10.2013.

Terveysvaikutusten arviointi

Lastensuojelun avohuollon palvelujen vahvistaminen ja palvelujen tarjoaminen enenevästi lapsen ja perheen omassa toimintaympäristössä tukee perheen omia voimavaroja arjessa ja edistää myönteisiä terveysvaikutuksia ja hyvinvointia.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Maria Kahila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

15.10.2013

Sisko Lounatvuori, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
sisko.lounatvuori(a)hel.fi

5

Esitys lastensuojelun ympärivuorokautisen perhekuntoutuksen paikkaluvun muutoksesta 1.11.2013 lukien

HEL 2013-012722 T 05 02 03

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen muuttaa 9.4.2013 tekemäänsä päätöstä § 82 lasten ympärivuorokautisen perhekuntoutuksen osalta siten, että ympärivuorokautisessa perhekuntoutuksessa on 1.11.2013 lukien kuusi paikkaa aiemman kymmenen sijasta.

Esittelijä

Lastensuojelun johtaja Sisko Lounatvuori on kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana tätä asiaa käsiteltäessä.

Lastensuojelun rakennemuutoksen tavoitteena on vähentää ympärivuorokautisia, laitospalveluina palveluja ja vahvistaa avohuoltoa kehittämällä uusia vaihtoehtoisia työmuotoja ja toimintatapoja.

Perhekuntoutus on lastensuojelun avohuollon merkittävä tukitoimi ja sen tavoite on edistää lapsen vanhempien tai muiden huoltajien kuntoutumista, tukea vanhempien kasvatusmahdollisuuksia ja lapsen hyvän kasvun edellytyksiä. Kuntoutus kohdentuu perheen vuorovaikutukseen, vanhemman toimintakyvyn ja arjen hallinnan parantamiseen.

Lapselle ja hänen vanhemmalleen voidaan tarjota perhekuntoutusta kotona toteutuvana perhetyönä tai päivämuotoisena perhekuntoutuksena kodin ulkopuolella, esim. erilaisten ryhmätoimintojen muodossa. Lapsi ja hänen vanhempansa voidaan myös sijoittaa avohuollon tukitoimena perhekuntoutukseen ensikotiin, lastensuojelulaitokseen tai perhehoitoon.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan 4.6.2013 hyväksymässä Talousarvioehdotus vuodelle 2014 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2015–2016 todetaan, että lastensuojelun palvelurakennetta kevennetään vähentämällä omana ja ostopalveluna järjestettävää laitospalveluista perhekuntoutusta.

Lastensuojelun perhekuntoutuksen kokonaisuuden kehittämisen tavoitteena on palvelujen tarpeen mukainen ja oikea-aikainen kohdentuminen, perhearvioinnin ja päivämuotoisen kuntoutuksen kehittäminen sekä ympärivuorokautisten perhekuntoutusjaksojen lyhentäminen luomalla hoitojatkumoa perheiden tarpeiden mukaisena kokonaisuutena.

Meripihan perhetukikeskuksen Rastilan perhekuntoutusosastolla on neljä ympärivuorokautista paikkaa. Perheet asuvat erillisissä, kalustetuissa huoneistoissa, joista kaksi sijaitsee osaston välittömässä läheisyydessä ja kaksi ko. tilasta erillään, samassa rappukäytävässä. Perheiden ympärivuorokautinen kuntoutusjakso on kestänyt noin 4-6 kuukautta. 1.1.2013 alkaen samoissa tiloissa toimineen lasten vastaanotto-osaston toiminnan loppuessa yövalvontaa ei ole ollut mahdollista toteuttaa. Perhekuntoutusosastolla työskentelee vastaava hoitaja ja 6 hoitajaa.

Perhekuntoutuksen kehittämisen suunnitelmassa esitetään, että Meripihan Rastilan ympärivuorokautisen perhekuntoutuksen neljästä paikasta luovutaan ja tilalle käynnistetään päivämuotoinen perhekuntoutus.

Rastilan päivämuotoinen perhekuntoutus on tarkoitettu lapsiperheille, joilla on alle kouluikäinen lapsi. Ryhmään voi osallistua kerrallaan neljä perhettä ja ryhmä kokoontuu kolmena päivänä viikossa. Päivämuotoinen perhekuntoutus jakautuu ryhmämuotoiseen ja perhekohtaiseen kuntoutukseen. Jakso on määräaikainen ja sen kesto on kymmenen viikkoa. Tavoitteena on tarjota perheille vertaistukea, tukea arjen hallintaan ja vanhemmuuteen, niin että lapsi saa tarpeitaan vastaavan hoidon, huolenpidon ja turvan. Toiminnan sisältö rakentuu niin, että ympärivuorokautisen toiminnan sijaan voidaan tarjota intensiteetiltään vastaava palvelu ilman ympärivuorokautista asumista.

Jakson jälkeen jatkuu määräaikainen, kotiin vietävä tehostettu perhetyö kymmenen viikon ajan. Perhetyö on jatkoa päivämuotoiselle perhekuntoutukselle perhekohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on tukea perhettä heidän omassa toimintaympäristössään.

Nykyiset Meripihan Rastilan perhekuntoutusosaston tilat mahdollistavat hyvin tiiviin, päivämuotoisen perhekuntoutusjakson toteuttamisen. Suunnitelma on, että osa nykyisestä henkilöstöstä siirtyy päivämuotoiseen perhekuntoutukseen ja osa muihin perhekuntoutuksen palveluihin.

Päivämuotoisessa perhekuntoutuksessa olevien perheiden ongelmien kriisiytymisen, pitkittymisen ja vaikeutumisen estämiseksi tehdään yhteistyötä päihdehuollon avokuntoutuksen kanssa. Avokuntoutuksen liikkuva tiimi voi käyttää asiakastapaamisiin Rastilan päivämuotoisen perhekuntoutuksen tiloja. Tiloja käytetään myös ohjattuun ryhmätoimintaan.

Vapautuneet neljä perheasuntoa voidaan hyödyntää lastensuojelun asumisharjoittelussa ja jälkihuollon tukiasuntotoiminnassa.

Asiaa on käsitelty sosiaali- ja terveystoimikunnan henkilöstötoimikunnassa 14.10.2013. Henkilöstötoimikunnan mahdollisesti antama lausunto jaetaan tarvittaessa sähköpostitse lautakunnalle 14.10.2013.

Terveysvaikutusten arviointi

Perhekuntoutuksen painopisteen siirtäminen kotiin vietäviin lapsen ja perheen omassa toimintaympäristössä toteuttaviin palveluihin tukee perheen omia voimavaroja arjessa ja edistää myönteisiä terveysvaikutuksia ja hyvinvointia.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Maria Kahila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi
Sisko Lounatvuori, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
sisko.lounatvuori(a)hel.fi

6

Vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun ja sosiaalihuoltolain mukaiseen kuljetustukeen liitetystä maksuttomasta HSL-matkakortista luopuminen

Pöydälle 01.10.2013

HEL 2013-012072 T 05 03 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen luopua vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (jäljempänä vammaispalvelulaki) ja sosiaalihuoltolain nojalla kuljetuspalvelua saaville henkilöille annetuista maksuttomista Helsingin seudun liikenteen (HSL) matkakorteista 1.1.2014 alkaen.

Esittelijä

Vammaispalvelulain mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen. Kuljetuspalvelu myönnetään henkilölle, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Kuljetuspalvelu on kunnan erityiseen järjestämisvelvollisuuteen kuuluva palvelu (subjektiivinen oikeus).

Vammaispalvelulain mukaisia asiointi- ja virkistysmatkoja myönnetään joko toistaiseksi tai määräajaksi vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Työ- ja opiskelumatkoja myönnetään pääsääntöisesti kaksi yhdensuuntaista matkaa työ- tai opiskelupäivää kohti. Mikäli asiakkaalle on myönnetty vain asiointi- ja virkistysmatkat, yhdensuuntaisen matkan omavastuu on 2,20 euroa riippumatta siitä, ulottuuko matka Helsingin ja Helsingin lähikuntien alueelle. Työ- ja opiskelumatkoilla omavastuu on HSL:n kuukausilipun hinta, joka kattaa myös asiointi- ja virkistysmatkat.

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetustuki kuuluu kunnan järjestämiin kotipalvelujen tukipalveluihin. Kuljetustuki on harkinnanvarainen, määrärahasidonnainen palvelu, joka on suunnattu pääsääntöisesti vanhusväestölle. Kuljetustukea myönnettäessä otetaan huomioon hakijan toimintakyky sekä sosiaalinen ja taloudellinen tilanne.

Sosiaalihuoltolain mukaisena kuljetustukena myönnetään joko toistaiseksi tai määräajaksi kahdeksan yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Yhdensuuntaisen matkan omavastuu on 2,20 euroa riippumatta siitä ulottuuko matka Helsingin vai Helsingin lähikuntien alueelle.

Sosiaalilautakunta päätti vuonna 2001 matkojen yhdistely- ja kuljetuspalvelujen kriteereistä (4.12.2001 § 577). Tavoitteena oli välittää osa matkoista julkiseen joukkoliikenteeseen (ns. palvelulinjat). Helsingin Matkapalvelun käyttäjille annettiin maksuton HKL:n YTV-alueen matkakortti. Sosiaalilautakunnan päätöksessä ei ole mainintaa maksuttomasta matkakortista. Maksuttoman matkakortin myöntäminen johdettiin päätöksen liitteenä olevasta kuljetuspalvelujen toteuttamistapojen luettelosta, jossa yhtenä toteuttamistapana mainitaan kuljetusten välittäminen palvelulinjoille.

Sosiaalilautakunta päätti vuonna 2008 kuljetuspalvelujen järjestämisestä yhteistyössä Palmian kanssa (27.5.2008 § 174). Tässä yhteydessä luovuttiin matkojen välittämisestä julkiseen joukkoliikenteeseen. Alkuperäinen ajatus kuljetuspalvelumatkojen välittämisestä julkiseen joukkoliikenteeseen ei toteutunut.

Kuljetuspalvelut on nyt Helsingissä organisoitu kokonaisuudeksi, josta käytetään nimeä Helsingin Matkapalvelu. Helsingin Matkapalvelun toimijoita ovat kaupunkikonserniin kuuluvat sosiaali- ja terveystoimi, sekä Palmia ja yksityiset liikennöitsijät. Palmia ottaa vastaan asiakkailta tulevat tilaukset ja välittää tilaukset liikennöitsijöille. Palmian kautta järjestetyillä asiointi- ja virkistysmatkoilla asiakkaalla on mahdollisuus matkojen yhdistelyyn, jolloin samassa kyydissä kulkee useampia matkustajia. Tällöin asiakkaan kuukauden matkaoikeudesta kuluu vain puoli matkaa eikä yhdistellyltä matkalta peritä omavastuusuutta. Yhdisteltyjen matkojen määrä kuukausitasolla on noin 12 000 -15 000 matkaa.

Vaikka kuljetuspalvelumatkojen välittäminen julkiseen joukkoliikenteeseen ei toteutunut, maksuttoman HSL-kortin myöntäminen jäi kuitenkin muotoutuneena käytäntönä voimaan. HSL-kortin myöntäminen ei perustu lakiin.

HSL laskuttaa sosiaali- ja terveystoimilta matkakorteilla toteutuneet matkat ns. leimaamattomuuskertoimen mukaan. Leimaamattomuuskerroin perustuu arvioon niiden matkojen lukumäärästä, joissa matkakorttia ei ole luettu matkakortin lukijassa. HSL-matkakorttien käyttöä ei tietosuojasäädöksistä voida valvoa. HSL ei voi toimittaa tietoa aktiivikäytössä olevista korteista eikä sosiaali- ja terveystoimi saa korttikohtaisia erittelyjä asiakkaiden tekemistä matkoista.

Kuusikkovertailun tietojen mukaan vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelupäätös oli vuonna 2012 voimassa 11 577 henkilöllä. HSL-matkakortti oli myönnetty 2 419 kuljetuspalvelun saajalle. HSL-kortilla ajettuja matkoja oli 233 026 ja niistä aiheutuvat kustannukset

olivat noin 670 000 euroa. Tämä on noin 3,5 % vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun kokonaiskustannuksista (18 557 071 euroa).

Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetustukea sai 5 645 henkilöä ja HSL-kortti oli myönnetty 1 191 henkilölle. HSL-matkakortilla tehtyjä matkoja oli 163 357 ja niistä aiheutuvat kustannukset olivat noin 387 000 euroa. Tämä on noin 10 % sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetustuen kokonaiskustannuksista (3 366 000 euroa).

Yhteensä HSL-matkakortti oli myönnetty 3610 henkilölle, matkoja tehtiin 396 000 matkaa ja kustannukset olivat 1 057 miljoonaa euroa. HSL-kortilla tehtyjen matkojen määrä oli lähes puolet erilliskuljetuksilla tehtyjen kuljetuspalvelumatkojen määrästä.

Sosiaali- ja terveystyöviraston ydintehtävänä on vastata lakisääteisten kuljetuspalvelun ja kuljetustuen myöntämisestä vaikeavammaisille ja toimintakyvyltään alentuneille henkilöille. HSL-matkakortti ei voi olla vaihtoehto vammaispalvelulain mukaiselle kuljetuspalvelulle, koska kuljetuspalvelu myönnetään henkilölle, jolla on kohtuuttomia vaikeuksia käyttää julkista joukkoliikennettä. Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetustuen saajat ovat pääasiassa eläkeiässä olevan vanhuksia, joilla on mahdollisuus saada eläkeläisalennus matkakorttiinsa.

Joukkoliikenteen käytön taloudellinen tukeminen ja joukkoliikenteen tukemisen periaatteet kuuluvat liikennepoliittisen päätöksenteon piiriin. Julkista joukkoliikennettä ei ole tarkoituksenmukaista rahoittaa sosiaali- ja terveystyöviraston budjetista.

Vammaisilla henkilöillä, jotka voivat käyttää joukkoliikennettä, on tälläkin hetkellä mahdollisuus saada erilaisia alennuksia Helsingin Seudun Liikennelaitoksen kautta. HSL myöntää asiakkaille eläkeläisalennuksia, invalidialennuksia tai oikeuden maksuttomaan matkakorttiin/saattajaan seuraavasti:

Eläkeläisalennus

Alennus	Kenelle
25% kausi- tai arvolipuista	Kelan maksamaa vähennettyä kansaneläkettä saavat
50% kausi- tai arvolipuista	Kelan maksamaa täyttä tai osittaista takuueläkettä saavat

Invalidialennus

25% seudullisista sekä sisäisistä kausi- ja arvolipuista	Henkilöille joilla liikuntakykyä heikentävä pysyvä vamma tai pitkäaikainen sairaus.*
--	--

Maksuton matkakortti

100%

-näkövammaiset, sokeat haatta-aste
90%-sotainvalidit-rintamaveteraanit ja
työvelvolliset, joilla on rintamasotilas,
rintamapalvelus- tai rintamatunnus

**Maksuton
saattaja**

Saattaja
matkustaa
ilmaiseksi

Henkilölle jolla on pysyvä vamma tai
sairaus, jonka vuoksi hän ei kykene
liikkumaan yksin joukko liikenteessä
(lääkärintodistuksen perusteella)

*

alaraajojen, selän tai selkäytimen vamma, vähintään vaikea
(haittaluokka vähintään 11)

liikuntakykyä häiritsevä hengitys- tai verenkiertoelinten sairaus, vähintään
vaikea (haittaluokka vähintään 11)

aivojen vamma tai kehitysvammaisuus, vähintään vaikea (haittaluokka
vähintään 11)

muu liikuntaesteisyys, vähintään vaikea (haittaluokka vähintään 11)

näkövamma, erittäin vaikea (haittaluokka vähintään 15)

Luopumalla vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun ja
sosiaalihoitolain mukaiseen kuljetustukeen liitetystä maksuttomasta
HSL-matkakortista saavutetaan noin 1 milj. euron kustannussäästö.
Rinnakkaisesta oikeudesta luopuminen on välttämätöntä vuoden 2014
talousarvioissa pysymiseksi.

Terveysvaikutusten arviointi

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuula Poikonen, vammaistyön päällikkö, puhelin: 310 43149
tuula.poikonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaalilautakunta 4.12.2001, esityslista
- 2 Sosiaalilautakunta 4.12.2001, pöytäkirja

Päätöshistoria

Postiosoite
PL 6000
00099 Helsingin kaupunki
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 00530
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.10.2013 § 320

Pöydälle 01.10.2013

HEL 2013-012072 T 05 03 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

01.10.2013 Pöydälle

Sosiaali- ja terveystoimen vammaistyön päällikkö Tuula Poikonen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyssä.

Pöydällepanoehdotus:

Seija Muurinen: Pyydän asian pöydälle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuula Poikonen, vammaistyön päällikkö, puhelin: 310 43149
tuula.poikonen(a)hel.fi

7

Palvelusetelitoiminnan vakinaistaminen vanhusten päivätoiminnan järjestämistapana 1.1.2014 alkaen

Pöydälle 01.10.2013

HEL 2013-011712 T 05 04 05

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen, että palveluseteli on 1.1.2014 alkaen yksi vanhusten päivätoiminnan järjestämistapa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen palvelusetelin arvoksi 50 euroa/päivä, kun asiakas itse järjestää kuljetuksen, ja 65 euroa/päivä, jos palveluntuottaja järjestää kuljetuksen päivätoimintayksikköön.

Esittelijä

Lainsäädännöllinen tausta

Palvelusetelilain 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston päätös

Kaupunginvaltuusto päätti 28.8.2013, että sosiaali- ja terveystoimen johtosääntöä muutetaan 1.1.2014 lukien siten, että johtosääntöön lisätään seuraavat uudet kohdat:

”4 § Lautakunnan tehtävät

20 päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä vahvistaa palvelusetelin arvon”

”16 § Viraston päällikön tehtävät

5 a päättää palvelusetelipalveluntuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.”

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että johtosääntömuutosten täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen muutosten voimaantuloa 1.1.2014.

Lainsäädännöllinen tausta palvelusetelin arvolle

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta

arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Hallituksen esityksen mukaan palvelusetelin arvo tulisi määritellä niin, että palvelusetelistä muodostuu asiakkaalle todellinen vaihtoehto palvelun käyttämiseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 ja 5 §:ssä asiakkaalle maksuttomiksi säädettyjen sosiaali- ja terveyspalvelujen hankkimiseksi annettavan palvelusetelin arvo tulee määrätä niin, että asiakkaalle ei jää maksettavaksi omavastuuosuutta. Tästä poiketen lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineen hankkimiseksi annettavan palvelusetelin arvon tulee olla sellainen, että sillä voi hankkia asiakkaan yksilöllistä tarvetta vastaavan tavanomaisen apuvälineen. Asiakas saa kuitenkin halutessaan hankkia palvelusetelin arvoa kalliimman apuvälineen, jolloin hänen tulee itse maksaa valitsemansa apuvälineen hinnan ja palvelusetelin arvon välinen hinnanero.

Jos palvelusetelin arvo on tulosidonnainen, palvelusetelin arvosta on annettava päätös asiakkaalle. Viranomaisen oikeuteen saada tulosidonnaisen palvelusetelin arvon määrittämisestä varten tarpeellisia tietoja ja selvityksiä sovelletaan, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 a §:ssä säädetään viranomaisen oikeudesta saada tietoja asiakasmaksuja määrättäessä.

Palvelusetelin arvoa määrättäessä ei oteta huomioon palveluja, jotka asiakas ostaa oma-aloitteisesti palvelujen tuottajalta.

Vanhusten päivätoiminnan palveluseteli

Sosiaali- ja terveystieteiden strategisena tavoitteena on tukea kotona asumista. Vanhusten päivätoiminta on yksi kotona asumista sekä omaishoitoa tukeva palvelu. Palvelun myöntämisestä edeltää yksilöllinen tarveharkinta. Palveluseteli tuo asiakkaalle päivätoiminnan järjestämiseen joustavuutta. Kaikille päivätoimintaan oikeutetuille tai heidän asioitaan hoitaville kerrotaan palvelusetelivaihtoehdosta. Palvelusetelikokeilun aikana päivätoiminnan palveluseteliä käytti 195 asiakasta.

Päivätoiminnan palveluseteli ei lisää asiakkaiden eriarvoisuutta, sillä kunnallisen päivätoiminnan asiakasmaksu on 12 euroa/päivä (vahvistettu asiakasmaksu tällä hetkellä). Palvelusetelin arvo perustuu vanhusten päivätoiminnan ostopalvelusopimusten keskimääräiseen hoitopäivähintaan sekä oman toiminnan kustannuksiin. Asiakkaan

tuottajalle maksama omavastuuosuus on tuottajasta riippuen myös noin 12 euroa/päivä.

Terveysvaikutusten arviointi

Palvelusetelitoiminta lisää asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluseteli edesauttaa joustavaa palvelujen käyttöä tukien myönteisiä terveysvaikutuksia ja hyvinvointia.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vanhusten päivätoiminnan palveluseteli

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.10.2013 § 317

Pöydälle 01.10.2013

HEL 2013-011712 T 05 04 05

Päätös

Esitän asian jättämistä pöydälle.

Käsittely

01.10.2013 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Anna Vuorjoki: Esitän asian jättämistä pöydälle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

8

**Palvelusetelitoiminnan vakinaistaminen alle 65-vuotiaiden
sosiaalihuoltolain mukaisen palveluasumisen järjestämistapana
1.1.2014 alkaen**

Pöydälle 01.10.2013

HEL 2013-011715 T 05 04 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalautakunta päättäneen, että palveluseteli on 1.1.2014 alkaen yksi alle 65-vuotiaiden sosiaalihuoltolain mukaisen palveluasumisen järjestämistapa.

Sosiaali- ja terveystalautakunta päättäneen, että alle 65-vuotiaiden sosiaalihuoltolain mukaisen palveluasumisen palvelusetelin arvot ovat 1.1.2014 alkaen:

nettotulot euroa/kk	setelin arvo euroa/kk
800 euroa tai alle	2700
801-900	2600
901-1000	2500
1001-1200	2400
1201-1300	2300
1301-1400	2200
1401-1500	2100
1501-1600	2000
1601-1700	1900
1701-1800	1800
1801-1900	1700
1901-2000	1600
2001-2100	1500
2101-2200	1400
2201-2300	1300
2301-2400	1200
2401-2500	1100
2501-2600	1000
2601-2700	800
2701-2800	600
2801-2900	400
2901-	200

Esittelijä

Lainsäädännöllinen tausta

Palvelusetelilain 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston päätös

Kaupunginvaltuusto päätti 28.8.2013, että sosiaali- ja terveystoimen johtosääntöä muutetaan 1.1.2014 lukien siten, että johtosääntöön lisätään seuraavat uudet kohdat:

”4 § Lautakunnan tehtävät

20 päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä vahvistaa palvelusetelin arvon”

”16 § Viraston päällikön tehtävät

5 a päättää palvelusetelipalveluntuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.”

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että johtosääntömuutosten täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen muutosten voimaantuloa 1.1.2014.

Lainsäädännöllinen tausta palvelusetelin arvolle

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Hallituksen esityksen mukaan palvelusetelin arvo tulisi määritellä niin, että palvelusetelistä muodostuu asiakkaalle todellinen vaihtoehto palvelun käyttämiseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 ja 5 §:ssä asiakkaalle maksuttomiksi säädettyjen sosiaali- ja terveyspalvelujen hankkimiseksi annettavan palvelusetelin arvo tulee määrätä niin, että asiakkaalle ei jää maksettavaksi omavastuuosuutta. Tästä poiketen lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineen hankkimiseksi annettavan palvelusetelin arvon tulee olla sellainen, että sillä voi hankkia asiakkaan yksilöllistä tarvetta vastaavan tavanomaisen apuvälineen. Asiakas saa kuitenkin halutessaan hankkia palvelusetelin

arvoa kalliimman apuvälineen, jolloin hänen tulee itse maksaa valitsemansa apuvälineen hinnan ja palvelusetelin arvon välinen hinnanero.

Jos palvelusetelin arvo on tulosidonnainen, palvelusetelin arvosta on annettava päätös asiakkaalle. Viranomaisten oikeuteen saada tulosidonnaisen palvelusetelin arvon määrittämistä varten tarpeellisia tietoja ja selvityksiä sovelletaan, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 a §:ssä säädetään viranomaisten oikeudesta saada tietoja asiakasmaksuja määrättäessä.

Palvelusetelin arvoa määrättäessä ei oteta huomioon palveluja, jotka asiakas ostaa oma-aloitteisesti palvelujen tuottajalta.

Alle 65-vuotiaiden sosiaalihuoltolain mukaisen palveluasumisen palveluseteli

Sosiaalihuoltolain mukainen palveluasuminen on tarkoitettu runsasta ympärivuorokautista hoivaa ja hoitoa tarvitseville alle 65-vuotiaille henkilöille, joilla on muistihäiriöitä tai fyysisiä tai psyykkisiä toimintarajoitteita. Useilla asiakkaista on pitkäaikainen päihdetausta ja aivovammoja. Asiakkaat eivät enää selviydy omassa kodissaan kotihoidon turvin, mutta eivät tarvitse laitoshoidoa.

Palveluasuminen tukee asukkaiden mahdollisimman itsenäistä selviytymistä, fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä sekä sosiaalisia suhteita turvallisessa ympäristössä.

Myönnettävän palvelusetelin arvo määräytyy tulojen mukaan, ja asiakkaan maksama osuus vaihtelee tuottajan hinnasta riippuen. Asiakkaiden tasa-arvoisuutta lisää palveluseteliarvon nostaminen vanhusten palveluasumisen palvelusetelin tasolle.

Terveysvaikutusten arviointi

Palvelusetelitoiminta lisää asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluseteli edesauttaa joustavaa palvelujen käyttöä tukien myönteisiä terveysvaikutuksia ja hyvinvointia.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaalihuoltolain mukainen alle 65-vuotiaiden palveluasuminen palveluseteli

---

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.10.2013 § 314

Pöydälle 01.10.2013

HEL 2013-011715 T 05 04 00

Päätös

Esitän asian jättämistä pöydälle.

Käsittely

01.10.2013 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:

Anna Vuorjoki: Esitän asian jättämistä pöydälle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

9

**Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelitoiminnan
vakinaistaminen 1.1.2014 alkaen**

HEL 2013-012158 T 06 00 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen, että palveluseteli on 1.1.2014 alkaen yksi lapsiperheiden kotipalvelun järjestämistapa.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen, että lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelin arvo on 24 euroa tunnilta.

Esittelijä

Lainsäädännöllinen tausta

Palvelusetelilain 4§:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 4§:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto päätti 28.8.2013, että sosiaali- ja terveystoimen johtosäätöä muutetaan 1.1.2014 lukien siten, että johtosäätöön lisätään seuraavat kohdat:

”4§ Lautakunnan tehtävät

20 päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä vahvistaa palvelusetelin arvon”

”16§ Viraston päällikön tehtävät

5 a päättää palvelusetelituottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palvelusetelituottajat”

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että johtosäätömuutosten täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen muutosten voimaantuloa 1.1.2014.

Lainsäädännöllinen tausta palvelusetelin arvolle

Palvelusetelilain 7§:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Hallituksen esityksen mukaan palvelusetelin arvo tulisi määritellä niin, että palvelusetelistä muodostuu asiakkaalle todellinen vaihtoehto palvelun käyttämiseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 ja 5 §:ssä asiakkaalle maksuttomaksi säädettyjen sosiaali- ja terveyspalvelujen hankkimiseksi annettavan palvelusetelin arvo tulee määrätä niin, että asiakkaalle ei jää maksettavaksi omavastuuosuutta.

Perustelut lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelitoiminnan vakinaistamiselle

Lapsiperheiden kotipalvelun järjestämistapana palveluseteli on asiakaslähtöinen ja joustava palvelun saamiseksi. Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelin asiakkaat ovat olleet pääosin tyytyväisiä palveluun ja kokeneet palvelusetelin käytön helppona ja lisäävän valinnan vapautta.

Palveluseteli palvelujen järjestämistapana ei eriytä palveluja tuloperusteisesti, koska palvelusetelinä tuotettu kotipalvelu perustuu kunnallisessa lapsiperheiden kotipalvelussa tehtyyn palvelutarpeen arvioon. Asiakkaalla on aina mahdollisuus valita kunnan järjestämä palvelu.

Palvelusetelin valinnut asiakas maksaa palveluntuottajalle omavastuuosuuden, joka on vuonna 2013 ollut keskimäärin 8 euroa tunnilta.

Oman kotipalvelun lyhyen käynnin korkein maksu on tällä hetkellä 67,07 tunnilta (1,5-3 tuntia). Lastensuojelun asiakasperheille ja pienituloisille perheille oma kotipalvelu on maksutonta. Kaupunginhallitus palautti 14.1.2013 sosiaalilautakunnan 18.12.2012 pöytäkirjan 413 §:n kohdalla tekemän päätöksen lapsiperheiden kotipalvelujen asiakasmaksuista sosiaali- ja terveyslautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Oman toiminnan asiakasmaksua koskeva asia valmistellaan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätettäväksi.

Terveysvaikutusten arviointi

Palvelusetelitoiminta lisää asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluseteli edistää lapsiperheiden varhaista tukea ja edesauttaa joustavaa palvelujen käyttöä tukien myönteisiä terveysvaikutuksia ja hyvinvointia.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Maria Kahila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

15.10.2013

Sotep/9

Liitteet

1   Palvelusetelin päätöshistoria

10

Sosiaali- ja terveyslautakunnan vuoden 2014 kevätkauden kokousajat ja pöytäkirjan nähtävänäpito

HEL 2013-012670 T 00 00 02

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen kokoontua kevätkaudella vuonna 2014 seuraavasti:

tiistaina 14.1.2014 klo 16.15 alkaen

tiistaina 28.1.2014 klo 16.15 alkaen

tiistaina 18.2.2014 klo 16.15 alkaen

tiistaina 11.3.2014 klo 16.15 alkaen

tiistaina 25.3.2014 klo 16.15 alkaen

tiistaina 15.4.2014 klo 16.15 alkaen

tiistaina 29.4.2014 klo 16.15 alkaen

tiistaina 13.5.2014 klo 16.15 alkaen

tiistaina 20.5.2014 klo 16.15 alkaen (lautakunnan kokous, jossa vain talousarvioaloitteet ja talousarvioesityksen esittely)

tiistaina 3.6.2014 (lautakunnan kokous, jossa talousarvioesitys on hyväksyttävä)

tiistaina 17.6.2014 klo 16.15 alkaen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan varsinaiset kokoukset päätettäneen pidettävän tiistaisin kello 16.15 alkaen Kallion virastotalossa (neuvotteluhuone 1, 3. krs, Toinen linja 4 A, Hki 00530.)

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen, että toimielimen puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia peruuttaa kokouksen tai muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen

- että sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksista kulloinkin laadittu pöytäkirja pidetään kokousta seuraavana kuudentena arkityöpäivänä Helsingin kaupungin kirjaamossa yleisesti nähtävänä ja
- että sosiaali- ja terveyslautakunnan kokousajoista ja edellä mainituista nähtävänäoloista kuulutetaan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä kaupunginhallituksen päättämissä ilmoituslehdissä.

Esittelijä

Helsingin kaupungin hallintosäännön 3 §:n mukaan toimielin kokoontuu päättäminään aikoina sekä lisäksi puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontui kevätkaudella 2013 keskimäärin kolmen viikon välein ja syyskaudella 2013 keskimäärin kahden viikon välein tiistaisin kello 16.15 alkaen.

Toimielinten kokousajoista ja -paikoista on ilmoitettava hallintokeskuksen tietopalveluyksikölle yhteiskuulutuksen julkaisemista varten. Myös toimielinten kokousaikojen muutokset tulee ilmoittaa.

Muita kokouksia ja tilaisuuksia ei pidä järjestää samanaikaisesti kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston kokousten eikä niiden ryhmäkokousten kanssa.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Joni Komulainen, lakimies, puhelin: 310 69068
joni.komulainen(a)hel.fi

Otteet

Ote
Asianomaiset

Tiedoksi

Hallintokeskuksen tietopalveluyksikkö
Talpa
Asianomaiset

käsiteltävä tässä kokouksessa

11

Esitys kaupunginhallitukselle Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminnan järjestämistä koskevan sopimuksen hyväksymisestä

HEL 2013-011602 T 05 00 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen hyväksyä omalta osaltaan ja esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi esityslistan tämän asian liitteenä olevan sopimusesityksen mukaisen sopimuksen Pääkaupunkiseudun osaamiskeskus Soccan toiminnan järjestämisestä Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien sekä Helsingin yliopiston ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa.

Esittelijä

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 1 momentin perusteella sopimuksen hyväksymisestä päättää kaupunginhallitus.

Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus perustettiin vuonna 2002 ja vuoden 2004 alusta sen toiminta siirrettiin pääkaupunkiseudun kuntien yhteisellä sopimuksella Helsingin sosiaaliviraston yhteyteen ja nimettiin Soccaksi.

Liitteenä olevan sopimusesityksen kohteena on sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan ja sen hallinnon järjestäminen pääkaupunkiseudulla siten, että Socca on 1.1.2014 lukien hallinnollisesti osa HUS-kuntayhtymää.

Sopimuksen kohteena on myös pääkaupunkiseudun kuntien varhaiskasvatuksen kehittämisen ja tutkimuksen resursointi osana Soccaa. Lisäksi siinä sovitaan pääkaupunkiseudun kuntien ja Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan osallistumisesta Soccan osaksi liitetyn Heikki Waris-instituutin toimintaan ja rahoitukseen.

Esitettävä sopimus on luonteeltaan puitesopimus ja tarkemmat määräykset osaamiskeskustoiminnan organisoinnista, johtamisesta ja päätöksenteosta annetaan Soccan neuvottelukunnan, entisen johtokunnan, esityksen pohjalta Hus:n toimitusjohtajan hyväksymällä toimintaohjeella.

Soccan tehtävänä on osaamiskeskuslain 2 §:n 1 momentin mukaan turvata toimialueellaan muun muassa sosiaalialalla tarvittavan

asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen, sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen sekä käytännön työn yhteys ja sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen. Sosiaalialan osaamiskeskukset saavat toimintaansa valtionavustusta.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 4.4.2013 valmisteluryhmän, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaiksi, joka sisältää kuntauudistuksen edellyttämät välttämättömät säännökset sote-palveluiden järjestämisestä ja rahoittamisesta. Valmisteluryhmä jätti Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain valmisteluryhmän väliraportin 27.6.2013.

Väliraportissa todetaan muun muassa: "Jatkotyössä on ratkaistava nykyisten sairaanhoitopiirien perusterveydenhuollon yksiköiden ja toisaalta sosiaalialan osaamiskeskusten asema ja tehtävät sekä rahoitus uudessa järjestämisrakenteessa. Valmisteluryhmä katsoo, että jo tehty kehittämistyö ja rakennetut kehittämisverkostot tulee hyödyntää uudessa rakenteessa. Ensisijaisesti on säädettävä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisten kehittämisrakenteiden muodostumisen, rahoituksen ja erä-koordinaation periaatteista. Samalla on turvattava palvelujärjestelmässä oman työn ohella tapahtuvan kehittämisen edellytykset." (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2013:15, s. 33)

HUSissa toimii perusterveydenhuollon yksikkö, jonka tehtävät ovat osin samankaltaiset kuin sosiaalialan osaamiskeskuksilla. Esitetty Soccan siirto HUS-kuntayhtymään vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistä kehittämistä ja tutkimusta ja se olisi samalla varautumista jo ennalta tällä hetkellä valmisteltavana olevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain vaatimuksiin.

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto päätti 4.9.2012 (§ 53) sosiaali- ja terveystoimen hallinto- ja tukipalvelujen osastojen yksikkörakenteesta sekä vakanssien ja nimikkeiden vahvistamisesta. Lisäksi sosiaali- ja terveysjaosto päätti perustaa henkilöstö- ja kehittämispalvelut osaston alaisuuteen määräaikaisena yksikkönä pääkaupunkiseudun osaamiskeskus Soccan vuoden 2013 ajaksi.

Päätösasiakirjassa todetaan, että pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystoimen johdon kokouksessa 8.6.2012 on sovittu, että Soccan johtokunta valmistelee esityksen Soccan organisatorisesta asemasta vuoden 2014 alusta lukien.

Pääkaupunkiseudun kuntien sosiaali- ja terveystoimen johto päätti 31.5.2013 (§ 19) osaltaan yksimielisesti Soccan siirtymisestä nettobudjetoituna yksikkönä HUSiin 1.1.2014 lukien. Sopimuksen valmisteluun osallistuivat Soccan johtokunnan jäsenistä valitut kunkin

kunnan edustajat, yliopiston edustajat, HUS:in edustajat sekä Helsingin kaupungin asiantuntijoita.

Soccan toiminnan järjestämistä koskevaan sopimukseen liittyy HUS-kuntayhtymän ja Helsingin kaupungin välinen liikkeenluovutussopimus, jolla Soccan toiminnot siirretään 1.1.2014 lukien HUS-kuntayhtymän toiminnaksi. Liikkeenluovutusta ja Soccan toiminnan järjestämistä koskevaa sopimusta on käsitelty työpaikkakokouksissa sekä henkilöstö- ja kehittämispalvelujen henkilöstötoimikunnassa ja viraston henkilöstötoimikunnassa.

Tämä esitys on samansisältöisenä käsiteltävänä Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kaupungin toimielimissä sekä Helsingin yliopiston ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä ja asia on käsiteltävä tässä kokouksessa.

Esitys tämän liikkeenluovutussopimuksen hyväksymisestä valmistellaan lautakunnan kokoukseen 29.10.2013.

Asiaa on käsitelty sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstötoimikunnassa 14.10.2013. Henkilöstötoimikunnan mahdollisesti antama lausunto jaetaan tarvittaessa sähköpostitse lautakunnalle 14.10.2013.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi
Tiina Mäki, osastopäällikkö, puhelin: 310 52483
tiina.j.maki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Socca.sopimusluonnos.2.10.13
- 2 Voimassaoleva pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksen toimintaa koskeva sopimus

12

Asunnottomien tuetun asumisen ja päihdehuollon asumispalvelujen hankinta

HEL 2013-001540 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalautakunta päättäneen asunnottomien tuetun asumisen ja päihdehuollon asumispalvelujen hankinnasta esityslistalla esitetyn perusteluin:

Valita 1.) Asunnottomien tuettu asuminen palveluntuottajan ylläpitämiin ja hajautettuihin asuntojen puitejärjestelyyn seuraavat palveluntuottajat:

1. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö
Kriminaalihuollon tukisäätiö
3. Kodittomien tuki – Hemlösas Stöd ry
4. Oskelakoti Oy
5. Sininauhasäätiö
6. Hannah ry

Valita 2a.) Päihdehuollon ei-ympäri vuorokautinen asumispalvelu ilman aterioita puitejärjestelyyn seuraavat palveluntuottajat ja yksiköt:

1. Hannah ry (Hannah)
2. Kriminaalihuollon tukisäätiö (Asumisvalmennus yksikkö)
3. Katto Kodit Oy (Villenpirtti)
Katto Kodit Oy (Uudenmaan perustettava yksikkö)
5. Kodittomien tuki – Hemlösas Stöd ry (Vuosaari)
6. Attendo Oy (Perustettava)
Attendo Oy (Rosette)
Attendo Oy (Rosinne)
9. Katto Kodit Oy (Ollinpirtti)
10. Katto Kodit Oy (Helsingin perustettava yksikkö)
Katto Kodit Oy (Vantaan perustettava yksikkö)
12. Oskelakoti Oy (Oskelakoti)
Oskelakoti Oy (perustettava Oskelakoti 2)
14. Kalliolan Kannatusyhdistys (Kuvernöörintie)
15. Vastuunkantajat ry (Tarpoila)
16. Vastuunkantajat ry (perustettava kaupunkimalli)
17. Uudenmaan tukitupa Oy (Soukko)
18. Uudenmaan tukitupa Oy (Lintula)
Uudenmaan tukitupa Oy (perustettava yksikkö)

Valita 2.b) Päihdehuollon ympäri vuorokautinen asumispalvelu aterioilla puitejärjestelyyn seuraavat palveluntuottajat ja yksiköt:

1. Suoja-Pirtti ry (Sillanpirtti ja Kotkankatu)
2. Attendo Oy (Rosette, Rosinne ja perustettava)
3. Suur-Helsingin Valkonauha ry (Liisankoti)
4. Alkoholihuoltotyön tukiyhdistys ry (Syväpuro-yhteisö)

Tehdä valittujen tarjoajien kanssa nelivuotiset puitesopimukset ehdolla, että palveluntuottajat esittävät kaikki soveltuvuusvaatimuksissa vaaditut selvitykset ja todistukset ennen sopimusten allekirjoittamista.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen määrätä, että terveys- ja päihdepalvelujen osastopäällikkö allekirjoittaa tämän päätöksen perusteella tehtävät sopimukset ja oikeuttaa hänet päättämään Helsingin kaupungin puolesta sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta.

Esittelijä

Tarjouskilpailu

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi käynnisti asunnottomien tuetun asumisen ja päihdehuollon asumispalvelujen hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyttyä hankinnan periaatteet ja ehdot päätöksellään 26.2.2013 (31 §). Kyseessä on puitejärjestely, jonka kaikki ehdot on vahvistettu.

Tarjouskilpailun kohteena olivat:

- 1.) Asunnottomien tuettu asuminen palveluntuottajan ylläpitämiin hajautettuihin asuntoihin
- 2.) Päihdehuollon asumispalvelut
  - a) ei-ympäri vuorokautinen ilman aterioita
  - b) ympäri vuorokautinen aterioilla

Tarjouskilpailu toteutettiin julkisista hankinnoista annetun lain mukaisella neuvottelumenettelyllä. Hankintailmoitus julkaistiin HILMA-tietokannassa 5.3.2013.

Hankintayksikkö arvioi hankinnan arvoksi 15 miljoonaa euroa koko hankintakaudelta. Palvelu on arvonlisäverotonta sosiaalipalvelua.

Kilpailutus toteutettiin vuoropuhelussa markkinoiden ja asiakkaiden kanssa. Palveluntuottajille järjestettiin tiedotus- ja keskustelutilaisuudet 24.5.2012 ja 15.1.2013. Hankinta käytiin neuvottelumenettelyllä. Menettelyllä saatiin sekä palveluntuottajien että palvelunkäyttäjien edustajat mukaan kehittämään ja monipuolistamaan palvelutarjontaa. Markkinavuoropuhelun avulla asiakkaiden tarpeisiin voidaan vastata aiempaa paremmin.

Määräaikaan 22.3.2013 mennessä neuvottelumenettelyyn saatiin yhteensä 31 osallistumishakemusta seuraavilta palveluntuottajilta:

1. A-klinikkasäätiö
2. Alkoholihuoltotyön työntekijäyhdistys ry
3. Attendo Oy, Kuntoutumiskoti Rosinne
4. Attendo Oy, Palvelukoti Rosinne
5. Betesda Säätiö, Palvelukoti Jokela
6. Betesda Säätiö, Palvelukoti Kotivalli
7. Forenom Oy ja Barona Hoiva Oy
8. Hannah ry
9. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö
10. Kaislakoti Oy
11. Kalliolan Kannatusyhdistys ry
12. Katto Kodit Oy
13. Kodittomien tuki ry
14. Kovaosaisten Ystävät ry
15. Kriminalihuollon tukisäätiö KRITS
16. Lapinjärven Hoitokoti oy
17. Lapinjärven Palvelukodit oy
18. Maisonkoti Oy
19. NAL-Palvelut Oy
20. Oskelakoti Oy, Oskelakoti
21. Oskelakoti Oy, Oskelakoti 2
22. Oskelakoti Oy, Tuetun asumisen yksikkö
23. Oskelakoti Oy, Alppikylän tuetun asumisen yksikkö
24. Sininauhasäätiö
25. Sinivida Oy
26. Suoja-Pirtti ry
27. Suur-Helsingin Valkonauha ry
28. Takaisin Elämään ry
29. Uudenmaantukitpa Oy
30. Valko Kartano Oy
31. Vastuunkantajat ry

Osallistumishakemukset ovat nähtävänä sosiaali- ja terveystalautakunnan kokouksessa.

Kaikki osallistumishakemuksen jättäneet palveluntuottajat täyttivät ehdokkaille määritellyt vähimmäisvaatimukset ja heidät kutsuttiin neuvotteluihin. Neuvottelujen perusteella todettiin, että kaikille osallistujille voidaan lähettää tarjouspyyntö. Maisonkoti Oy veti kuitenkin osallistumishakemuksensa pois.

Tarjouskilpailussa saatiin 35 tarjousta 21:ltä eri palveluntuottajalta määräaikaan mennessä. Tarjoukset jakautuivat hankinnan kohteisiin seuraavasti:

- 1.) Asunnottomien tuettu asuminen palveluntuottajan ylläpitämiin

hajautettuihin asuntoihin 6 tarjousta

2a.) Päihdehuollon asumispalvelut ei-ympäri vuorokautinen ilman aterioita 19 tarjousta 9 eri palveluntuottajalta

2b.) Päihdehuollon asumispalvelut ympärivuorokautinen aterioilla 16 tarjousta 11 eri palveluntuottajalta

Seuraavat palveluntuottajat eivät antaneet tarjousta: Forenom Oy ja Barona hoiva Oy, Kovaosaisten Ystävät ry, NAL-Palvelut Oy ja Takaisin elämään ry.

Tarjoukset käsiteltiin kahdessa vaiheessa:

1. Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
2. Tarjousten vertailu.

Tarjouspyynnön mukaisesti tarjouksen oli oltava muodoltaan ja sisällöltään tarjouspyynnön mukainen. Muussa tapauksessa tarjous tuli hylätä tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena. Kaikkien palveluntuottajien tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia

Jättäessään tarjouksen palveluntuottaja sitoutui osallistumispyynnössä esitettyihin palvelun vähimmäisvaatimuksiin. Vähimmäisvaatimukset koskivat mm. rahoitukselliseen ja taloudelliseen tilanteeseen, ammatilliseen pätevyyteen ja tekniseen suorituskyykyyn liittyviä vaatimuksia. Palvelulle asetettuja vaatimuksia arvioitiin tarjousten mukana toimitettujen tarjouslomakkeiden ja selvitysten perusteella.

Tarjousvertailu

Tarjousvertailussa vertailuperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Jokaisen hankinnan kohteen osalta tarjousvertailu tehtiin erikseen.

Asunnottomien tuettu asuminen palveluntuottajan hajautetuissa asunnoissa palvelulle oli määritetty kiinteä hinta (500 €/kk) kahdeksi vuodeksi ja vertailu tapahtui tarjoajan lupaaman laadun perusteella. Päihdehuollon asumispalvelujen hinnan painoarvoksi oli määritetty 70 prosenttia ja laadun 30 prosenttia. Tarjoukset vertailtiin ja pisteytettiin tarjouspyynnössä esityslistan tämän asian liitteissä 1 ja 2 ilmenevällä tavalla. Pisteet laskettiin tarjouspyynnössä esitetyn perusteella.

Tarjoukset ovat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan lautakunnan kokouksessa.

Kilpailutuksen tulos ja sopimukset

Tarjottavien palvelujen laatutekijöitä arvioitiin monihenkisessä raadissa palveluntuottajien toteuttamissuunnitelmien perusteella. Raatiin kuului myös kokemusasiantuntijoita ja arviointi toteutettiin salaamalla

palvelutuottajien nimet toteuttamissuunnitelmista. Laaturipisteet on eritelty liitteessä 2 ja perustelut liitteessä 3.

Asunnottomien tuettu asuminen palveluntuottajan ylläpitämissä hajautetuissa asunnoissa ei tarjottujen asuntojen määrä vastannut osallistumispyynnössä arvioitua tarvetta ja kaikki tarjoukset esitetään hyväksyttäväksi puitejärjestelyyn.

Päihdehuollon ympärivuorokautisen asumispalvelun puitejärjestelyyn esitetään hyväksyttäväksi neljä kokonaistaloudellisesti edullisinta palveluntuottajaa yksiköineen. Tämä luo riittävän monipuolisen palveluvalikon ja riittää vastaamaan palvelujen kysyntää sopimuskaudella.

Päihdehuollon ei-ympärivuorokautisen asumispalvelun puitejärjestelyyn esitetään hyväksyttäväksi kaikki tarjoajat. Näin taataan eri kohderyhmille (mm. naiset, nuoret, vangit jne) yksilöllinen ja monipuolinen kuntoutus. Kaikille palveluille arvioidaan olevan käyttöä, koska osa yksiköistä ei ole toiminnassa heti sopimuskauden alkaessa.

Puitejärjestelyyn esitetään valittavaksi palveluntuottajat kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella liitteen 1 mukaisesti. Palveluja tilataan kokonaistaloudellisedullisuusjärjestyksessä huomioiden asiakkaan yksilöllinen palvelun tarve.

Valittujen palveluntuottajien kanssa tehdään nelivuotiset puitesopimukset sopimuskaudelle, joka on suunniteltu alkavaksi 1.1.2014. Puitejärjestelyssä sosiaali- ja terveystoimi ostaa tarvitsemansa määrän palvelua kunkin asiakkaan tarpeiden mukaista palvelumuotoa tarjoavalta kokonaistaloudellisesti edullisimmalta palveluntuottajalta. Ne tarjoajat, jotka ovat tarjonneet myöhemmin alkavaa palvelua, voivat solmia sopimuksen vasta sen jälkeen, kun kaikki palvelun tuotantoedellytykset ovat olemassa ja ne on tarkastettu.

Osapuolia sitova sopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla vaan vasta, kun osapuolet ovat allekirjoittaneet asiasta sopimuksen. Sopimus voidaan allekirjoittaa aikaisintaan 21 päivän kuluttua siitä, kun tarjoajat ovat saaneet tai heidän katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Sopimusten allekirjoittaminen ja päättäminen

Helsingin kaupungin hallintosäännön 26 §:n mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä ja varmentaa valmistelija, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimuksen allekirjoittaa osastopäällikkö.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on osastopäälliköllä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 78727
kari.salovaara(a)hel.fi
Taru Neiman, asumisen tuen päällikkö, puhelin: 310 43398
taru.neiman(a)hel.fi

Liitteet

1	Liite 1 Vertailutaulukko
2	Liite 2 Laatuvertailu
3	Liite 3 Laatuvertailun perustelut
4	Liite 4 Tarjouspyyntö
5	Liite 5 Palvelukuvaus

Otteet

Ote

Palveluntuottajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhaku
hankintapäätökseen, sosiaali- ja
terveyslautakunta

- Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Terveys- ja päihdepalvelut

- Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Talous- ja tukipalvelut

- Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 26.02.2013 § 31

HEL 2013-001540 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi selvityksen ja hyväksyä asunnottomien tuetun asumisen ja päihdehuollon asumispalvelujen hankintaa koskevan kilpailutuksen periaatteet ja ehdot.

Käsittely

26.02.2013 Ehdotuksen mukaan

Asumisen tuen päällikkö Taru Neiman oli kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Hannele Rahkala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43096
hannele.rahkala(a)hel.fi
Taru Neiman, asumisen tuen päällikkö, puhelin: 310 43398
taru.neiman(a)hel.fi

13

Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen hankinta

HEL 2013-001542 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen hankinnasta esityslistalla esitetyin perusteluin:

Sulkea pois seuraavien ehdokkaiden osallistumishakemukset:

- Takaisin Elämään ry
- Ameliakoti Oy
- Lapinjärven Hoitokoti Oy
- Lapinjärven Palvelukodit Oy ja
- Valko Kartano Oy.

Hylätä Maisonkoti Oy:n tarjouksen kohteesta mielenterveysasiakkaiden tuettu asuminen.

Valita Mielenterveysasiakkaiden tuettu asuminen puitejärjestelyyn seuraavat palveluntuottajat:

1. Mehiläinen Oy
2. Lilinkotisäätiö
3. ASPA Palvelut Oy
4. Attendo Oy
5. Hannah ry
6. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö
7. SiniVida Oy
8. Mainio Vire Oy
9. Esperi Care Oy
10. Uudenmaan Asumispalvelut Oy

Valita Mielenterveysasiakkaiden palveluasuminen puitejärjestelyyn seuraavat palveluntuottajat ja yksiköt:

1. Attendo Oy (perustettava yksikkö)
Attendo Oy (Tarina Lassila)
3. Alvi ry (Alvila)
4. Lilinkotisäätiö (Sepänkoti)
5. Lilinkotisäätiö (Mäkikoti)
6. Lilinkotisäätiö (Perustettava)
7. ASPA Palvelut Oy (perustettava yksikkö)
8. Helsingin Diskonissalaitoksen säätiö (perustettava yksikkö)
9. Hannah ry (perustettava)
10. Mehiläinen Oy (Berttas)
11. Maisonkoti Oy (ryhmäkodit)

12. Mehiläinen Oy (Keskiyöntie)
13. Mielenterveysyhdistys Etappi ry (perustettava Avantti)
14. Mielenterveysyhdistys Etappi ry (Etappi)

Valita Mielenterveysasiakkaiden tehostettu palveluasuminen puitejärjestelyyn seuraavat palvelutuottajat ja yksiköt:

1. Lilinkotisäätiö (Sepänkoti)
2. Alvi ry (Alvila)
3. Attendo Oy (perustettava yksikkö)
Attendo Oy (Tarina Lassila)
5. Maisonkoti Oy (Suvannekoti)
6. Lilinkotisäätiö (Mäkikoti)
7. Lilinkotisäätiö (Suutarikoti)
8. Lilinkotisäätiö (Koskikoti)
9. Mehiläinen Oy (Keskiyöntie)
10. Lilinkotisäätiö (Viertokoti)
11. Lilinkotisäätiö (Pekinkoti)
12. Esperi Care Oy (Uimarannatie)
13. Esperi Care Oy (Osmonkallio)
14. Uudenmaan Asumispalvelut Oy (Sarannekoti)

Tehdä valittujen tarjoajien kanssa nelivuotiset puitesopimukset ehdolla, että palveluntuottajat esittävät kaikki soveltuvuusvaatimuksissa vaaditut selvitykset ja todistukset ennen sopimusten allekirjoittamista.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen määrätä, että terveys- ja päihdepalvelujen osastopäällikkö allekirjoittaa tämän päätöksen perusteella tehtävät sopimukset ja oikeuttaa hänet päättämään Helsingin kaupungin puolesta sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta

Esittelijä

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi käynnisti mielenterveysasiakkaiden palveluasumisen hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyttyä hankinnan periaatteet ja ehdot päätöksellään 26.2.2013 (30 §). Kyseessä on puitejärjestely, jonka kaikki ehdot on vahvistettu.

Tarjouskilpailun kohteina olivat:

1. Mielenterveysasiakkaiden tuettu asuminen
2. Mielenterveysasiakkaiden palveluasuminen
3. Mielenterveysasiakkaiden tehostettu palveluasuminen

Tarjouskilpailu toteutettiin julkisista hankinnoista annetun lain mukaisella neuvottelumenettelyllä. Hankintailmoitus julkaistiin HILMA-tietokannassa 5.3.2013.

Hankintayksikkö arvioi hankinnan arvoksi 49 miljoonaa euroa koko hankintakaudelta. Palvelu on arvonlisäverotonta sosiaalipalvelua.

Kilpailutus toteutettiin vuoropuhelussa markkinoiden ja asiakkaiden kanssa. Palveluntuottajille järjestettiin tiedotus- ja keskustelutilaisuudet 24.5.2012 ja 15.1.2013. Hankinta käytiin neuvottelumenettelyllä. Menettelyllä saatiin sekä palveluntuottajien että palvelunkäyttäjien edustajat mukaan kehittämään ja monipuolistamaan palvelutarjontaa. Markkinavuoropuhelun avulla asiakkaiden tarpeisiin voidaan vastata aiempaa paremmin.

Määräaikaan 22.3.2013 mennessä neuvottelumenettelyyn saatiin yhteensä 21 osallistumishakemusta seuraavilta ehdokailta:

1. A-klinikkasäätiö
2. Alvi ry
3. Ameliakoti Oy
4. ASPA Palvelut Oy
5. Attendo Oy
6. Eedi asumispalvelut Oy
7. Esperi Care Oy
8. Hannah ry
9. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö
10. Lapinjärven Hoitokodit Oy
11. Lapinjärven Palvelukodit Oy
12. Lilinkotisäätiö
13. Mainio Vire Oy
14. Maisonkoti Oy
15. Mehiläinen Oy
16. Mielenterveysyhdistys Etappi ry
17. Palvelukoti Huvikumpu Oy
18. Sinivida Oy
19. Takaisin Elämään ry
20. Uudenmaan Asumispalvelut Oy
21. Valko Kartano Oy

Osallistumishakemukset ovat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa.

Viisi osallistumishakemuksen jättänyttä ei täyttänyt ehdokkaille määritettyjä vähimmäisvaatimuksia. Takaisin elämään ry tarjosi osallistumispyynnön vastaisesti ainoastaan mielenterveysasiakkaan tuettua asumista, vaikka tuetun asumisen tarjoaminen edellytti myös muiden kohteiden tarjoamista. Ameliakoti Oy:n, Lapinjärven Hoitokoti

Oy:n, Lapinjärven Palvelukodit Oy:n ja Valko Kartano Oy:n eivät sijainneet Helsingissä niin kuin osallistumispyynnön palvelukuvauksessa edellytettiin.

Kaikkiaan 15 tarjoajaa lähettivät tarjouksensa määräaikaan mennessä.

1. Alvi ry
2. ASPA Palvelut Oy
3. Attendo Oy
4. Eedi asumispalvelut Oy
5. Espera Care Oy
6. Hannah ry
7. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö
8. Lilinkotisäätiö
9. Mainio Vire Oy
10. Maisonkoti Oy
11. Mehiläinen Oy
12. Mielenterveysyhdistys Etappi Oy
13. Palvelukoti Huvikumpu Oy
14. SiniVida Oy
15. Uudenmaan Asumispalvelut Oy

Tarjouskilpailussa saatiin 48 tarjousta 15:ltä eri palveluntuottajalta. Tarjoukset jakautuivat hankinnan kohteisiin seuraavasti:

1. Mielenterveysasiakkaiden tuettu asuminen 11 tarjousta 11 eri palveluntuottajalta
2. Mielenterveysasiakkaiden palveluasuminen 18 tarjousta 13 eri palveluntuottajalta
3. Mielenterveysasiakkaiden tehostettu palveluasuminen 19 tarjousta 12 eri palveluntuottajalta

Tarjoukset käsiteltiin kahdessa vaiheessa:

1. Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
2. Tarjousten vertailu.

Tarjouspyynnön mukaisesti tarjouksen oli oltava muodoltaan ja sisällöltään tarjouspyynnön mukainen. Muussa tapauksessa tarjous tuli hylätä tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena. Hankintayksikkö oli tarjouspyynnön mukaan erityisesti velvollinen hylkäämään tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena, jos tarjouksessa on sellainen virhe tai puute, joka estää tarjouksen tasapuolisen vertailun muiden tarjouspyynnön mukaisten tarjousten kanssa. Maisonkoti Oy:n mielenterveysasiakkaiden tuetun asumisen tarjouksessa asumisyksiköksi oli ilmoitettu Maisonkodin toimintakeskus ja asumispaikoiksi 35. Tarjouksessa oli kaksi hintaa; yksi soluasuunnoille ja toinen itsenäisille asunnoille. Tarjous ei näin ollut tarjouspyynnön

mukainen eikä vertailukelpoinen muihin tarjoajiin nähden, koska kahden hinnan ilmoittaminen yhden toimintayksikön osalta johti siihen, ettei Maisonkoti Oy:n tarjous ollut yhteismitallinen muiden tarjoajien tarjousten kanssa. Tämän vuoksi Maisonkoti Oy:n tuetun asumisen tarjous oli hylättävä.

Jättäessään tarjouksen palveluntuottaja sitoutui osallistumispyynnössä esitettyihin palvelun vähimmäisvaatimuksiin. Vähimmäisvaatimukset koskivat mm. rahoitukselliseen ja taloudelliseen tilanteeseen, ammatilliseen pätevyyteen ja tekniseen suorituskykyyn liittyviä vaatimuksia. Palvelulle asetettuja vaatimuksia arvioitiin tarjousten mukana toimitettujen tarjouslomakkeiden ja selvitysten perusteella.

Tarjousvertailu

Tarjousvertailussa vertailuperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Vertailuperusteina oli hinta 70 prosenttia ja laatu 30 prosenttia. Jokaisen hankinnan kohteen osalta tarjousvertailu tehtiin erikseen. Tarjoukset vertailtiin ja pisteytettiin esityslistan tämän asian liitteissä 1 ja 2 ilmenevällä tavalla. Pisteet laskettiin tarjouspyynnössä esitetyin perustein.

Tarjottavien palvelujen laatutekijöitä arvioitiin monihenkisessä raadissa palveluntuottajien toteuttamissuunnitelmien perusteella. Raatiin kuului myös kokemusasiantuntijoita ja arviointi toteutettiin salaamalla palveluntuottajien nimet toteuttamissuunnitelmista. Laatupisteet on eritelty liitteessä 2 ja perustelut liitteessä 3.

Tarjoukset ovat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan lautakunnan kokouksessa.

Kilpailutuksen tulos ja sopimukset

Puitejärjestelyyn esitetään valittavaksi liitteen 1 mukaiset palveluntuottajat kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella.

Mielenterveysasiakkaiden tuetun asumisen puitejärjestelyyn esitetään hyväksyttäväksi kaikki tarjoajat. Mielenterveysasiakkaiden palveluasumisen puitejärjestelyyn esitetään hyväksyttäväksi 14 tarjousta 11 palveluntuottajalta. Tehostetun palveluasumisen puitejärjestelyyn esitetään hyväksyttäväksi 14 tarjousta 7 palveluntuottajalta. Näin taataan eri kohderyhmille yksilöllinen ja monipuolinen kuntoutus koko sopimuskaudelle. Kaikille palveluille arvioidaan olevan käyttöä, koska osa yksiköistä ei ole toiminnassa heti sopimuskauden alkaessa.

Puitejärjestelyyn valittavia palveluja käytetään kokonaistaloudellisedullisuusjärjestyksessä huomioiden asiakkaan yksilöllinen palvelun tarve.

Valittujen palveluntuottajien kanssa tehdään nelivuotiset puitesopimukset sopimuskaudelle, joka on suunniteltu alkavaksi 1.1.2014. Puitejärjestelyssä sosiaali- ja terveysvirasto ostaa tarvitsemansa määrän palvelua kunkin asiakkaan tarpeiden mukaista palvelumuotoa tarjoavalta kokonaistaloudellisesti edullisimmalta palveluntuottajalta. Ne tarjoajat, jotka ovat tarjonneet myöhemmin alkavaa palvelua, voivat solmia sopimuksen vasta sen jälkeen, kun kaikki palvelun tuotantoedellytykset ovat olemassa ja ne on tarkastettu.

Osapuolia sitova sopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla vaan vasta, kun osapuolet ovat allekirjoittaneet asiasta sopimuksen. Sopimus voidaan allekirjoittaa aikaisintaan 21 päivän kuluttua siitä, kun tarjoajat ovat saaneet tai heidän katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Sopimusten allekirjoittaminen ja päättäminen

Helsingin kaupungin hallintosäännön 26 §:n mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä ja varmentaa valmistelija, ellei toimitelin toisin päättä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimuksen allekirjoittaa osastopäällikkö.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on osastopäälliköllä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 78727
kari.salovaara(a)hel.fi
Raili Hulkkonen, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43740
raili.hulkkonen(a)hel.fi
Taru Neiman, asumisen tuen päällikkö, puhelin: 310 43398
taru.neiman(a)hel.fi

Liitteet

1	Liite 1 Tarjousvertailu
2	Liite 2 Laatuvertailu
3	Liite 3 Laatuvertailun perustelut
4	Liite 4 Tarjouspyyntö
5	Liite 5 Palvelukuvauk

Otteet

Ote

Palveluntuottajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku

hankintapäätökseen, sosiaali- ja
terveyslautakunta

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Terveys- ja päihdepalvelut

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Talous- ja tukipalvelut

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 26.02.2013 § 30

HEL 2013-001542 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi selvityksen ja hyväksyä mielenterveysasiakkaiden asumispalveluiden hankintaa koskevan kilpailutuksen periaatteet ja ehdot.

Käsittely

26.02.2013 Ehdotuksen mukaan

Asumisen tuen päällikkö Taru Neiman oli kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Postiosoite

PL 6000
00099 Helsingin kaupunki
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 00530
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI1880001200052430

Alv.nro

FI02012566

Lisätiedot

Hannele Rahkala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43096
hannele.rahkala(a)hel.fi

Taru Neiman, asumisen tuen päällikkö, puhelin: 310 43398
taru.neiman(a)hel.fi

Raili Hulkkonen, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43740
raili.hulkkonen(a)hel.fi

14

**Esitys kaupunginhallitukselle sosiaali- ja terveystoimialueen
osoitettujen lahjoitusten ja testamenttien vastaanottamisesta
noudatettavien rajojen vahvistamisesta**

HEL 2013-003508 T 02 07 02

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen esittää kaupunginhallitukselle, että se oikeuttaisi sosiaali- ja terveyslautakunnan ottamaan vastaan sosiaali- ja terveystoimialueen lahjoitettua tai testamentattua rahaa tai muuta irtainta omaisuutta enintään 100 000 euron arvosta 1.12.2013 lukien.

Esittelijä

Sosiaali- ja terveystoimen johtosäännön 4 §:n 16 kohdan mukaan lautakunnan tehtävänä on päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa virastolle annettujen lahjoitusten ja testamenttien vastaanottamisesta sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää vastaanottamisesta.

Kaupunginhallitus päätti 9.3.1987 (§ 781) vahvistaa terveyslautakunnan toimivaltaan kuuluvien lahjoitusten vastaanottamisen ylärajaksi 50 000 markkaa.

Kaupunginhallitus päätti 14.8.1989 (§ 1849) oikeuttaa sosiaalilautakunnan ottamaan vastaan sosiaalivirastolle lahjoitettua tai testamentattua rahaa tai irtainta omaisuutta, lukuun ottamatta asunto-osakkeita, enintään 100 000 markan arvosta.

Sosiaalilautakunta päätti 25.1.2005 (§ 41) vahvistaa rajat virastolle annettujen lahjoitusten ja testamenttien vastaanottamisesta siten, että päättäjänä on sosiaalijohtaja lahjoitetun tai testamentatun omaisuuden ollessa arvoltaan enintään 9 000 euroa ja lautakunta omaisuuden arvon ollessa enintään 16 818 euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 23.4.2013 (§ 101) todeta, että kaupunginhallituksen 14.8.1989 tekemän päätöksen (§ 1849) ja sosiaalilautakunnan 25.1.2005 tekemän päätöksen (§ 41) perusteella sosiaali- ja terveystoimialueen lahjoitusten ja testamenttien vastaanottamisesta päättää virastopäällikkö luovutettujen varojen ollessa enintään 9 000 euroa ja lautakunta varojen ollessa yli 9 000, mutta enintään 16 818 euroa.

Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista, että myös sosiaali- ja terveyslautakunta omalta osaltaan esittää lahjoitusten ja testamenttien

vastaanottamisessa noudatettavien rajojen vahvistamista. Tilanteen selkeyttämiseksi on perusteltua, että kaupunginhallitus vahvistaa uudelleen kyseiset rajat koskemaan nimenomaan sosiaali- ja terveyslautakunnan toimivaltaa. Lisäksi tällä hetkellä noudatettavaa kaupunginhallituksen 14.8.1989 tekemää päätöstä on syytä arvioida uudelleen muun muassa rahan arvon muutosten johdosta.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 23.04.2013 § 101

HEL 2013-003508 T 02 07 02

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta, että kaupunginhallituksen 14.8.1989 tekemän päätöksen (§ 1849) ja sosiaalilautakunnan 25.1.2005 tekemän päätöksen (§ 41) perusteella sosiaali- ja terveysterveystoimikunnan annettujen lahjoitusten ja testamenttien vastaanottamisesta päättää virastopäällikkö luovutettujen varojen ollessa enintään 9 000 euroa ja lautakunta varojen ollessa yli 9 000, mutta enintään 16 818 euroa.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

15

Eräiden lahjoitusrahastojen voittovarojen jakaminen vuonna 2013

HEL 2013-006845 T 02 07 02

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti osoittaa jäljempänä mainittujen lahjoitusrahastojen yhteensä 38 065,50 euron voittovarot liitteissä 2-4 mainituille henkilöille.

Esittelijä

Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskuksen hoidettavana on lahjoitusrahastoja, joiden varojen ylijäämästä sosiaali- ja terveysvirasto saa vuosittain käytettäväkseen määrärahoja rahastojen säännöissä määriteltyihin tarkoituksiin. Taloussuunnittelu- ja varainhallintaosasto on ilmoittanut, että alla mainittujen rahastojen varoja on vuonna 2013 käytettävissä seuraavasti:

Lahjoitusrahaston numero ja nimi

6 Huoltotoimen lahjoitusrahasto, 10 653,44 euroa
21 Alma Liljeblads fond för pauvres Hontoux, 27 346,31 euroa ja
24 Lastensuojelutyön lahjoitusrahasto, 65,75 euroa.

Virastopäällikkö esittää, että lautakunta päättää rahastojen varojen jakamisesta liitteissä 2-4 mainituille henkilöille.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Anne Kuvaja, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43444
anne.kuvaja(a)hel.fi

Liitteet

1	Hel 2013-006845 Lahjoitusrahastojen voittovarot
2	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
3	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
4	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

kommunikointiohjelma (Rosa) ei olisikaan käytössä. Rosa-ohjelma on enää käytössä vain kolmasosalla kyseisistä asiakkaista.

Yksittäisen laitteen kustannus (40- 65 euroa kuukaudessa vuonna 2013) on maksettu kokonaan laitteistoa markkinoivalle yritykselle asiakkaalle toistaiseksi tehdyn päätöksen perusteella. Lankapuhelinliittymästä aiheutuvat kustannukset sekä tietokoneen virusturva- ja nettiyhteyshankinnat ovat asiakkaan itse kustantamia.

Voimassa olevia kommunikointiohjelmia koskevia päätöksiä tietokoneineen on noin 140 ja vanhoja tekstipuhelimia on 20 - 30. 1.1.2014 alkaen yksilöllisen palvelusuunnitelman mukaisesti kuurot tai kuulovammaiset asiakkaat voivat saada puhelinlaitteen tai tietokoneen välttämättömyyden ohjelmien kommunikoinnin apuvälineeksi vammaispalvelulain 9 §:n 1 momentin mukaisena päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseksi tarpeellisenä välineenä ja laitteena. Tällöin asiakkaalle voidaan myöntää puolet vamman vuoksi välttämättömän laitteen kohtuullisesta hankintahinnasta sekä käytönopastus. Erityisen painavista syistä apuväline voidaan myöntää varattomalle asiakkaalle syrjäytymisen estämiseksi maksutta (VpL 8,1§).

Tällä hetkellä voimassa olevat päätökset jatkuvat entisellään, mikäli asiakkaalla on Rosa-ohjelma tai vastaava tietokoneellaan ja hän käyttää sitä kommunikoinnin apuvälineenä lankapuhelinverkossa. Samoin tekstipuhelinta (Polytel) koskevat päätökset pidetään voimassa, jos laite on aktiivisessa käytössä. Muut päätökset lakkautetaan.

Uusille käyttäjille ei Rosa-tekstipuhelinohjelmaa ja tietokonetta enää tarjota. Polytel-laite voidaan tulevaisuudessa myöntää vain, jos henkilö ei kykene käyttämään tietokonetta, tablettia tai kännykkää. Käytännössä nuoret ja työikäiset kuulovammaiset henkilöt kommunikoivat web-pohjaisilla maksuttomilla julkisohjelmilla ilman erityisratkaisuja.

Teknologian kehittymisen myötä kunnat ovat jo luopuneet päätöksenteosta, jossa tekstipuhelin olisi aina asuntoon kiinteästi liittyvä laite ja muuttaneet käytäntöä nykytilannetta vastaavaksi. Muissa kunnissa tekstipuhelinjärjestelmiä ei enää myönnetä vammaispalvelulain mukaisena subjektiivisena oikeutena vammaispalvelulain 9 §:n 2 momentin nojalla, lukuun ottamatta niitä kommunikoinnin apuvälineitä, jotka toimivat ainoastaan lankapuhelinverkossa.

Muutosvaiheessa nykyisille käyttäjille turvataan toimiva väline

kommunikointiin. Puhelinjärjestelmät ja käyttöympäristö ovat muuttuneet siten, ettei kyseisiä kommunikoinnin apuvälineitä ole aiheellista enää myöntää asuntoon kiinteästi kuuluvina välineinä tai laitteina.

Terveysvaikutusten arviointi

Toimivien, nykYTEknologiaa hyödyntävien välineiden käyttöönotto edistää vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia ajasta ja paikasta riippumattomaan kommunikointiin.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Jonna Weckström, vs. vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Postiosoite

PL 6000
00099 Helsingin kaupunki
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 00530
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI1880001200052430

Alv.nro

FI02012566

17

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle omaishoitajia koskevaan toivomusponteeseen

HEL 2013-007499 T 00 00 03

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveystoimistossa on määritelty omaishoidon tuen saannin kriteerit ja niitä noudatetaan yhdenmukaisesti koko kaupungin alueella. Laissa omaishoidon tuesta (2.12.2005 3§) ja omaishoidon tuen kriteereissä edellytetään, että omaishoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Myös omaishoidon tuen palkkioluokille on yhtenäiset kriteerit. Helsinki on myöntänyt omaishoidon tukea kaikille kriteerit täyttäneille hakijoille.

Helsingissä on runsaasti omaishoitajien jaksamista tukevia palveluja. Omaishoitajan jaksamista tukevat esimerkiksi vanhusten päivätoiminta, omaishoidon palvelukeskusten palvelut, omaishoidon kotiapuvuorokausi sekä osavuorokautinen yö- tai päivähoito.

Kaikilla palvelualueilla on omaishoidon tuen sosiaaliohjaajia ja lyhytaikaishoidon yksiköitä, joissa järjestetään omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien aikainen hoito hoidettavalle.

Lakisääteisten vapaapäivien asiakasmaksu on kaikille omaishoitajille vahvistettujen asiakasmaksujen mukaan sama 10,60 euroa/hoitovuorokausi. Jos omaishoitaja liittyy näiden päivien yhteyteen muita lyhytaikaishoidon päiviä, niiden asiakasmaksut määrittävät asiakasmaksulain mukaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut työryhmän laatimaan kansallista omaishoidon kehittämisohjelmaa. Työryhmän pitäisi saada kehittämisohjelma valmiiksi vuoden 2013 loppuun mennessä. Omaishoitoa tullaan Helsingissä kehittämään työryhmän suositusten sekä sosiaali- ja terveystoimiston strategisten linjausten mukaisesti. Syksyllä 2013 kartoitetaan iäkästä omaistaan hoitavien omaishoitajien jaksamista asiakaskyselyllä.

Terveysvaikutusten arviointi

Omaishoitajien tukemisella on merkittävä vaikutus omaishoitajien fyysiseen ja henkiseen jaksamiseen ja sitä kautta myös omaishoitajien sekä omaishoidettavien hyvinvointiin."

Esittelijä

Kaupunginhallitus on pyytänyt vuosien 2013-2016 strategiaohjelmaan liittyen sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa 30.10.2013 mennessä valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran omaishoitajia koskevaan toivomusponteeseen.

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään, miten tuetaan omaishoitajien yhdenvertaisuutta ja parannetaan heidän jaksamistaan."

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

18

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
muistisairaiden tukemista koskevasta toivomusponnosta**

HEL 2013-007458 T 00 00 03

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen antaa valtuutettu Seija Muurisen toivomusponnosta muistisairaiden kotona asuvien henkilöiden tukemisesta seuraavan lausunnon:

”Sosiaali- ja terveystoimen strategisena tavoitteena on kasvattaa kotona asuvien osuutta palveluja vahvistamalla ja monipuolistamalla.

Helsingissä on eri toimijoiden yhteistyönä kuvattu kaupunkitasoinen muistisairaalan potilaan hoitoketju. Palvelujärjestelmän tehtävänä on muistisairaalan varhainen tunnistaminen, hoidon ja kuntoutuksen viiveetön aloitus sekä seurannan, jatkohoidon ja tarvittavien palvelujen järjestäminen. Terveysasemat ohjaavat jatkoselvityksiin kaikki ne potilaat, joilla perustutkimusten jälkeen herää epäily etenevästä muistisairaudesta. Kaikille terveysasemille on nimetty muistivastuuhoitaja, joka koordinoi terveysaseman muistisairaiden potilaiden hoitoon liittyvää toimintaa ja palveluohjauksen toteutumista.

Muistitutkimuksia tehdään pääasiassa Kuntoutuksen osaamiskeskuksen neurologian poliklinikalla alle 75-vuotiaille ja muistipoliklinikalla 75 vuotta täyttäneille. Kuntoutuksen osaamiskeskus kehittää poliklinikoiden muistivastuunottoja vuoden 2013 aikana.

Sosiaali- ja lähtymisen muistikoordinaattorit, lähtymöntekijät, sosiaalityöntekijät ja omaishoidon vastuhenkilöt huolehtivat osaltaan terveysasemien seurannassa olevien muistisairaiden potilaiden hoidon, kuntoutuksen, palvelujen ja etuisuuksien järjestämisestä. Keskeisiä tehtäviä ovat myös päivätoiminnan, lyhytaikaishoidon ja omaishoitajien vapaiden järjestäminen. SosiaaliporrasRAI-arviointijärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2014 aikana muun muassa sosiaali- ja lähtymisen palvelutarpeen arvioinnin tueksi.

lääkäreiden päivätoimintaa järjestetään eri puolilla Helsinkiä 26 yksikössä, joista osa on ruotsinkielisiä. Päivätoiminnan tavoitteena on tukea ensisijaisesti muistisairaiden asiakkaiden ja omaishoitajien kotona asumista, ylläpitää omaisuus- ja itsenäistä tai tuettua selviytymistä kotiloissa sekä tukea omaishoitajien jaksamista.

Kuntoutuksen osaamiskeskuksen ohjaamana on aloitettu omahoitovalmennus osana muistisairaalan ja hänen läheisensä kuntoutusta. Omahoitovalmennusryhmät toimivat monipuolisissa

palvelukeskuksissa, joissa järjestetään omaishoidettaville ja omaishoitajille useita harraste- ja liikuntaryhmiä.

Kotihoidossa on omat alueelliset muistikoordinaattorit ja useita geriatrian erikoislääkäreitä, jotka huolehtivat kotihoidon lääkäreiden potilaiden muistisairauksien diagnostiikasta, hoidon järjestämisestä ja seurannasta. Kotihoito hoitaa muistisairaana terveydentilaa ja tukee tämän toimintakykyä kotona painottamalla asianmukaista lääkehoitoa, ravitsemusta ja arkiliikkumista. Kotihoidon henkilökuntaa on systemaattisesti koulutettu muistisairauksien hoidossa.

Yhteistyössä Palmian kanssa kehitetään uusia interaktiivisia ääntä ja kuvaa hyödyntäviä toimintamalleja, kuten Virtuaalihoitaja -malli ja PieniPiiri -hanke. Interaktiivisia malleja kehitetään varsinkin lievästi muistisairaiden asiakkaiden hoitoon, joita esimerkiksi muistutetaan lääkkeiden otosta tai ruokailusta.

Sairaala, kuntoutus- ja hoivapalvelut -osasto kehittää edelleen muistisairaiden hoitoa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Terveysvaikutusten arviointi

Muistisairauksien hyvä hoito edistää muistisairaiden terveyttä ja toimintakykyä. Monipuoliset palvelut edistävät myös muistisairaiden läheisten hyvinvointia ja terveyttä."

Esittelijä

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 30.10.2013 mennessä lausuntoa valtuutetun toivomusponnosta muistisairaiden kotona asuvien henkilöiden tukemisesta.

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että ikäihmisten palveluissa kehitetään toimintamalleja muistisairaiden kotona asuvien henkilöiden tukemiseksi. (Seija Muurinen)"

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi

19

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
Oranssi ry:n yhteisöille tarkoitettua sosiaalista luottoa koskevasta
lainahakemuksesta**

HEL 2013-010944 T 02 05 03 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen antaa kaupunginhallitukselle lainahakemuksesta seuraavan lausunnon:

"Oranssi ry pyytää Helsingin kaupunkia myöntämään järjestön kokonaan omistamalle Oranssi Asunnot Oy:lle Helsingin kaupungin yhteisöille tarkoitettua sosiaalista luottoa 75 000 euroa 20 vuoden maksuajalla. Oranssi Asunnot Oy:n nuorisoasumistoiminta on voittoa tuottamatonta ja yleishyödyllistä. Lainan käyttötarkoitus on ostaa yhtiön omistukseen Kumpulassa Jyrängöntie 7 sijaitseva vuonna 1920 rakennettu puutalo sekä rahoittaa asukkaiden talkootöinä suorittamaa kiinteistön peruskorjausta.

Oranssi Asunnot Oy peruskorjaa ja kunnostaa vanhoja Museoviraston suojeltavia rakennuksia kohtuuhintaisiksi nuorisoasunnoiksi. Asuminen eroaa tavallisesta vuokra-asumisesta selkeimmin asukkaiden aktiivisuuden vuoksi. Asuntoja voivat hakea alle 25 -vuotiaat nuoret ja nuoret perheet. Asuntojen vuokrataso vastaa julkisyhteisöjen sosiaalisen asuntotuotannon tasoa.

Sosiaali- ja terveystoimi tuottaa itse tai hankkii ostopalveluna sosiaalihuoltolain ja sosiaalihuollon erityislakien nojalla järjestettäviä asumispalveluja eri asiakasryhmille. Vuokra-asuntotoiminta ei sen sijaan kuulu sen järjestämisvastuulla olevien asumispalvelujen piiriin

Lautakunta pitää kuitenkin Oranssi Asunnot Oy:n nuorisoasumistoimintaa tarpeellisenä ja puoltaa lainan myöntämistä. Lainan myöntäminen edistää kohtuuhintaisen vuokra-asuntotarjonnan ylläpitämistä. Lisäksi Oranssi Asunnot Oy:n asukastoiminta edistää nuorten aktiivisuutta ja tarjoaa mahdollisuuksia nuorten ammatilliseen kouluttautumiseen sekä työllistymiseen."

Esittelijä

Oranssi ry pyytää Helsingin kaupunkia myöntämään järjestön kokonaan omistamalle Oranssi Asunnot Oy:lle Helsingin kaupungin yhteisöille tarkoitettua sosiaalista luottoa 75 000 euroa hankkiakseen omistukseensa vanhan puutalon, jossa on neljä asuntoa. Oranssi Asunnot Oy omistaa kahdeksan kiinteistöä, jotka sijaitsevat Tapanilassa, Arabiassa, Kumpulassa ja Herttoniemessä. Yhtiöllä on

myös kolme välivuokrauskohdetta Helsingin kaupungin kiinteistövirastolta, joista yksi on Jyrängöntie 7. Oranssi Asunnot Oy:n hallinnoimissa 63 asunnossa asuu tällä hetkellä 110 asukasta.

Oranssi ry sai Helsingin kaupungin sosiaalista luottoa vuonna 2012 ja sen avulla yhtiö pystyi järjestämään pankkilainansa ja saamaan taloutensa tasapainoon.

Oranssi ry:n toimintaa tukemalla kaupunki vaikuttaa asuntokannan kohtuuhintaisuuteen, joka osaltaan mahdollistaa asukkaiden itsenäisen toimeentulon. Näin tulee myös huomioitua olemassa olevan asuntokannan tehokas käyttö ja se, että vuokra-asuntokanta sijoittuu ympäri kaupunkia eikä eriydy vain tietyille asuinalueille.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Jussi Lind, talous- ja strategiapäällikkö, puhelin: 310 42246
jussi.lind(a)hel.fi

20

Oikaisuvaatimus virastopäällikön päätöksestä Toimiva Koti palvelun ja näyttelytoiminnan päättymisestä 31.12.2013

HEL 2013-011287 T 05 03 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen hylätä esityslistalla esitetyillä perusteilla viiden vammaisjärjestön tekemän oikaisuvaatimuksen virastopäällikön 17.9.2013 tekemästä Toimiva Koti palvelun päättymisestä 31.12.2013 (§241).

Esittelijä

Kuntalain 89 §:n mukaan kunnanhallituksen, lautakunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Kuntalain 92 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalistuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Kuntalain 93 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Virastopäällikön 17.9.2013 tekemä päätös Toimiva Koti palvelun päättymisestä 31.12.2013 on ollut yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa 20.9.2013.

Tehty oikaisuvaatimus saapui Helsingin kaupungin kirjaamoon 27.9.2013, joten se saapui määräajassa ja oikealle viranomaiselle.

Muutoksenhakijat perustelevat oikaisuvaatimustaan sillä, että virastopäällikön 17.9.2013 tekemää päätöstä valmisteltaessa ei ole kuultu vammaisneuvostoa eikä vammaisjärjestöjä ja että Toimivalla Kodilla on erittäin tärkeä merkitys paikkana, jossa niin vammaiset, vanhukset kuin sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijat ja alan ammattihenkilöt sekä suunnittelun ja rakentamisen ammattilaiset voivat tutustua apuvälineisiin ja esteettömyyteen ja saavutettavuuteen paikan päällä. Muutoksenhakijat ovat huolissaan esteettömyyteen ja apuvälineisiin liittyvän osaamisen ja hiljaisen tiedon katoamisesta virastosta.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta ja sen alainen Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto huolehtivat kaupungin sosiaali- ja terveystoimesta kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi

sosiaali- ja terveysvirasto huolehtii terveydenhuoltolain mukaisista terveyskeskuksen tehtävistä sekä sosiaali- ja terveystoimen toimialaan kuuluvista kunnan tehtäväksi säädetyistä raittiustyön, maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvistä kunnan tehtävistä sekä talous- ja velkaneuvontapalvelujen järjestämisestä. Lautakunta ja virasto huolehtivat myös sosiaali- ja terveystoimen laitosten lääkehuollosta sekä muusta sosiaali- ja terveystoimen velvoitteena olevasta lääkehuollosta.

Toimiva Koti on käynnistynyt erillisenä projektina läntisessä sosiaalikeskuksessa sosiaaliviraston ja terveysviraston yhteisprojektina syksyllä 1998. Seuraavana vuonna Toimiva Koti siirtyi alueperiaatteen mukaisesti sosiaaliviraston keskisen sosiaalikeskuksen alaisuuteen ja toiminta vakinaistettiin vuonna 2000. Vuonna 2002 Toimivan Kodin hallinnollista organisointia ja sijoitusta selviteltiin erillisessä moniammatillisessa työryhmässä. Tuolloin päädyttiin sijoittamaan Toimiva Koti Sosiaaliviraston organisaatiossa sen tilahallintoon. Sosiaaliviraston organisaatiouudistuksessa vuoden 2005 alussa Toimiva Koti sijoittui Hallinto- ja kehittämisskeskukseen toimien varsin itsenäisesti oman budjettinsa puitteissa.

Toimiva Koti on ollut esteettömiä asumisratkaisuja, teknologiaa ja erilaisia apuvälineitä esittelevä informaatio- ja asiantuntijayksikkö, jonne on sijoitettu kaksi malliasuntoa sekä näyttely- ja koulutustila. Näytteille asettajina toimii vuonna 2013 61 eri yksityistä yritystä. Toimiva Koti on koko toimintansa ajan sijainnut osoitteessa Käpyläntie 13 ja tilaa on käytettävissä 297 m² näyttely- ja esittelytoimintaan sekä n. 25 m² erillistä toimistotilaa. Toimivan Kodin budjetti on ollut viime vuosina noin 300 000 euroa ja maksutuottoja on kertynyt vuosittain noin 65 000 euroa.

Helsingin kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto päätti kokouksessaan 4.9.2012 uuden muodostettavan sosiaali- ja terveysviraston hallinto- ja tukipalvelujen osastojen yksikkörakenteesta sekä vakanssien ja nimikkeiden vahvistamisesta. Tässä päätöksessä Toimiva Koti palvelu ja näyttelytoiminta siirtyivät määräaikaisena palveluna tietohallinto- ja viestintäpalvelut -osaston neuvontapalvelut yksikköön kauintaan vuoden 2013 loppuun saakka. Palvelun hallinnollinen asema ja erilaiset rahoitusvaihtoehdot tuli selvittää maaliskuun 2013 loppuun mennessä. Päätöksen taustalla oli keskeisenä kysymyksenä se, tuleeko tämän tyyppisen toiminnan olla Helsingin sosiaali- ja terveysviraston toimintaa ja palveleeko Toimivan Kodin luoma toimintamalli uuden viraston johtosäännössä määriteltyä perustehtävää helsinkiläistä väestöä varten.

Jaoston edellyttämä selvitys valmistui kesäkuussa 2013 ja se esiteltiin virastopäällikölle kesäkuun alussa ja apulaiskaupunginjohtajalle

19.6.2013. Selvitys käsiteltiin sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmässä
6.8.2013. Johtoryhmä linjasi kokouksessaan, että Toimiva Koti palvelu ja näyttelytoiminta eivät ole viraston lakisääteistä ydintoimintaa ja virastopäällikkö päätti 17.9.2013 Toimiva Koti palvelun ja näyttelytoiminnan päättymisestä 31.12.2013.

Sosiaali- ja terveystoimen tekee kiinteää yhteistyötä vanhus- ja vammaisneuvoston sekä lukuisten eri järjestöjen kanssa arvostaen kaikkien tahojen asiantuntemusta, kiinnostusta ja aitoa kehittämistä sosiaali- ja terveystoimintaa kohtaan.

Hallintolain 6 §:n tarkoittama kuuleminen koskee asianosaisia. Jaoston antaman selvitystehtävän toimeksiannossa ei esitetty järjestöjen kuulemistä.

Toimivan Kodin palvelu, näyttelytoiminta ja yksittäisen yksikön melko laaja kansainvälinen toiminta eivät ole johtosäännössä ja strategiassa määriteltyä sosiaali- ja terveystoimen ydintoimintaa. Taloudellisesti tiukkaa talousarvioita ja käyttösuunnitelmaa laadittaessa on katsottu välttämättömäksi keskittyä johtosäännön määrittelemään perustehtävään.

Lisäksi sosiaali- ja terveystoimen perustehtävänä ei ole järjestää ja ylläpitää yksityisten yritysten näyttelytoimintaa, kansainvälistä toimintaa, koulutusta ulkopaikkakuntalaisille tai rakentamisen ja suunnittelun ammattilaisille.

Henkilöstö siirtyy niin halutessaan kaupungin uudelleensijoitusohjeistuksen mukaisesti viraston muuhun toimintaan. Heidän osaamisensa, ammattitaitonsa ja kokemuksensa tulevat täten olemaan jatkossakin viraston ja kaupungin käytettävissä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Annikki Thoden, neuvontapäällikkö, puhelin: 310 42610
annikki.thoden(a)hel.fi

Otteet

Ote

Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Helsingin ja Uudenmaan MS-
yhdistys ry
Helsingin ja Uudenmaan
Näkövammaiset ry
Uudenmaan Lihastautiliitto ry

15.10.2013

Sotep/20

Helsingin Reumayhdistys ry
Neuvontapalvelut

24

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen, ettei se ota seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Osastopäällikkö 25/4.10.2013

46 § Sijaishuollon ja avohoidon asiakkaiden kuljetusten puitejärjestelyhankinnan optiokauden käyttöönotto

Osastopäällikkö 26/11.10.2013

47 § Työhönkuntoutuksen Uusix-verstaiden ja Tekstiilityökeskuksen aukiolomuutoksia vuonna 2013

Terveys- ja päihdepalvelut

Osastopäällikkö 49/1.10.2013

59 § Lauttasaaren, Töölön, Paloheinän ja Puistolán terveysasemien tilapäiset sulkemiset

60 § Omahoitotarvikejakelun tilapäinen sulkeminen 13.11.2013

61 § Psykiatria- ja päihdepalvelujen yksiköiden lyhytaikaiset sulkemiset ja toiminnan tilapäinen supistaminen

Osastopäällikkö 51/2.10.2013

63 § Voimapiiri-palvelun lakkauttaminen vuoden 2013 loppuun mennessä

Osastopäällikkö 53/10.10.2013

65 § Pihlajamäen terveysaseman väliaikainen sulkeminen

Osastopäällikkö 54/11.10.2013

66 § Myllypuron terveysaseman väliaikainen sulkeminen

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

Osastopäällikkö 26/26.9.2013

34 § Suursuon sairaalan henkilöturvajärjestelmän
(päällekarkausjärjestelmän) suunnittelu ja rakentaminen osastolle 24

Osastopäällikkö 27/26.9.2013

35 § Selvitys, arviointi ja sijoitus -toimistoon kahden sosiaalityöntekijän
viran täyttämättä jättäminen

36 § Päivätoiminta Päivänsäteen sulkeminen 15.10.2013
henkilökunnan koulutuspäivän vuoksi

37 § Suursuon sairaalan henkilöturvajärjestelmän
(päällekarkaushälytysjärjestelmän) rakentaminen osastolle 10

Osastopäällikkö 28/3.10.2013

38 § Laakson sairaalan hoitajakutsu- ja päällekarkausjärjestelmän
uusiminen

Osastopäällikkö 29/4.10.2013

39 § Malmin ja Herttoniemen sairaalan sekä Myllypuron
vanhustenkeskuksen päivystys

Henkilöstö- ja kehittämispalvelut

Osastopäällikkö 12/4.10.2013

15 § Palkan takaisinperintää koskeva vaatimus, Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 23 kohta

Talous- ja tukipalvelut

Osastopäällikkö 56/1.10.2013

354 § Vahingonkorvausvaatimus autovahingosta, Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

355 § Vahingonkorvausvaatimus kadonneista vaatteista, Salassa
pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

356 § Korvausvaatimus Tilkan hammasklinikan laskusta, Salassa

pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

357 § Vahinkoilmoitus ja korvaushakemus kotihoidon kadottamasta avaimesta sekä virheellisestä vaippatilauksesta, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

358 § Vahingonkorvaushakemus tukiasumisen ja hoidon katkaisusta, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

359 § Kotihoidon asiakasmaksun palautusvaatimus, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

360 § Vahingonkorvausvaatimus päivystysmaksun korvaamisesta, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

361 § Vahingonkorvausvaatimus yksityisen kotihoidon kustannuksista, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

Osastopäällikkö 57/7.10.2013

362 § Vahinkoilmoitus

363 § Autovahinkoilmoitus

364 § Yökotihoidon vahinkoilmoitus koskien kotihoidon hallinnassa olevan auton puhjennutta rengasta

365 § Talous- ja tukipalvelut -osaston päälliköiden sijaisten nimeäminen

366 § Vahingonkorvausvaatimus kadonneista silmälaseista

Tietohallinto- ja viestintäpalvelut

Osastopäällikkö 25/11.10.2013

38 § MD-Titania työvuorosunnittelujärjestelmän käyttöoikeuksien uudelleenjärjestely

39 § Sosiaali- ja terveysviraston liittyminen eTaika - koulutuksenhallintaohjelman käyttöön

40 § Neuvontapalvelujen sulkeminen osaston seminaaripäivänä 21.10.2013

Pöytäkirjanote ao. viranhaltijoille.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Joni Komulainen, lakimies, puhelin: 310 69068
joni.komulainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 6000
00099 Helsingin kaupunki
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 00530
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI1880001200052430

Alv.nro

FI02012566

25

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen, ettei se ota seuraavia virastopäällikön tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Virastopäällikkö 46/15.10.2013

261 § Henkilöstöhallinnon delegointi talous- ja tukipalvelut -osastolla 1.10.2013 lukien

262 § Hygieniahoitajien käyttöoikeudet

263 § Kuljetuspalvelun asiakaskortti ja asiakaskorttipohjainen integraatio taksiliikenteeseen, H075-12-1

264 § Kustaankartanolle tehdyn lahjoituksen vastaanottaminen

265 § Palvelusetelituottajien hyväksymiskriteerit kolonoskopiapalveluissa

266 § Palvelusetelitoiminnan vakinaistaminen suun terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä

267 § Palvelusetelituottajaksi hyväksyminen ja hyväksymisen peruuttaminen suun terveydenhuollon ja sisätautien poliklinikalla

268 § Psykoterapiakuntoutus, H026-12-1

269 § Ulkokuntalaisille annetuista päihdehuollon palveluista perittävät korvaukset

270 § Päätös tutkimuslupa-an HEL 2013-012479

271 § Korjattu päätös sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämisverkoston (TUKI) kokoonpanoon

272 § Ulkokuntalaisille annetusta kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät korvaukset

Pöytäkirjanote ao. viranhaltijalle.

Esittelijä

osastopäällikkö

15.10.2013

Helena Ylisipola

Lisätiedot

Joni Komulainen, lakimies, puhelin: 310 69068
joni.komulainen(a)hel.fi